

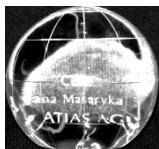

SOKOL SYDNEY LIMITED

ČLEN SVĚTOVÉHO SVAZU SOKOLSTVA

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

ACN 000 378 736

www.sokolsydney.com

Číslo 2

Ročník LXIV

Březen / Duben

Number 2

Volume LXIV

March / April

2016

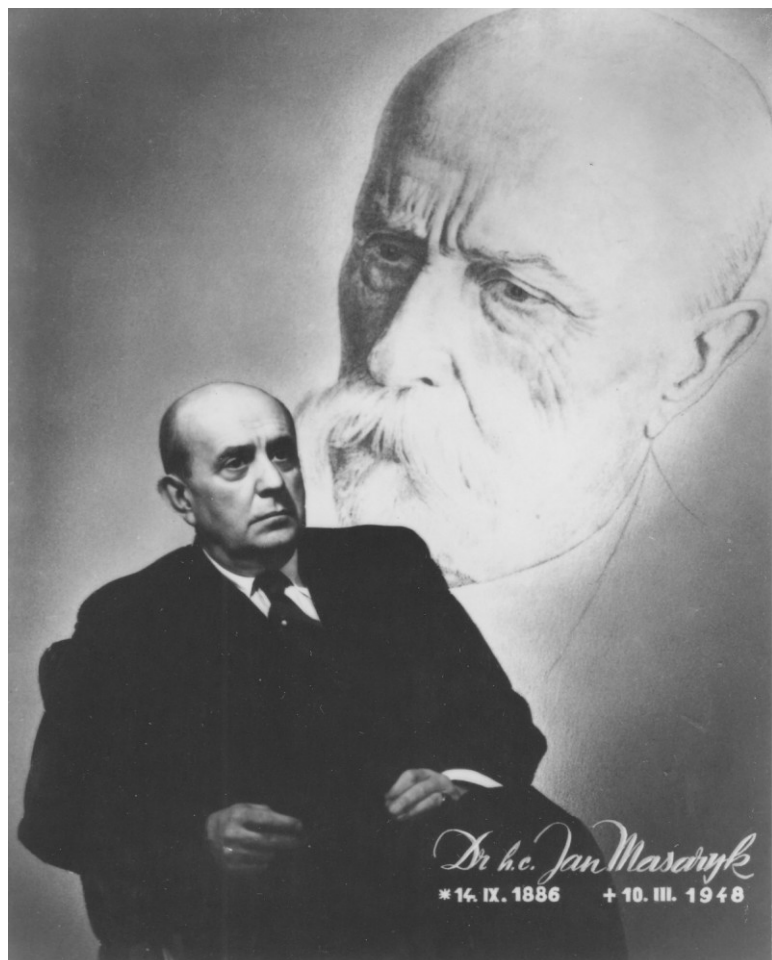
LAUREÁT CENY JANA MASARYKA GRATIAS AGIT 2000

XX

Print Post Approved 100001687

XX

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE
HEARD ON 02 9452 5617

Smutné výročí

OBSAH

Slovo starosty a pokladníka	6
Žalov & vysílání rádia	8
Ohlasy čtenářů; Big Morning Tea	9
Nezkrotitelná Hana Gerzaničová	10
Valná hromada	10
Malovali jsme vajíčka...	11
Listování Farní kronikou	12
Migrace: Svědectví Bena Kurase	13
Malý krámeček a staré okno	13
Druhý nebo třetí?	16
Draží utečenci, nechoďte do...	17
Bob Carter: Mythbuster...	18
Adolf Born: Převálcovaná Evropa	20
Jan Pirk: Čelíme podobné hrozbě	25
Výňatek z Čapkovy Války s mloky	27
Václav Klaus: O masovej migrácii	28
Vzletné slovo Jaroslava Seiferta	30
Humor	31
Hádankový koutek	32
Kino Ponrepo	33
Letem světem	34
Lidské osudy	36
Perly a perličky	41
Několik črtů z mládí doma	43
Z tajů krás české řeči	46

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola Sydney.

Obsah publikovaných článků nemusí být totožný s názory redakce. Výhrazujeme si právo články upravit.

Redakční rada:
B Šindler, P Čermák,
M Daňková

Telefon redakce:
02 9981 4765

Email:
petevasyd@hotmail.com
Věstník se též nachází na internetové stránce
www.sokolsydney.com

**Příští uzávěrka Věstníku:
4. 5. 2016
(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)**

Z PERA STAROSTY

Milé sestry, milí bratři a milí krajané,

rád bych vás všechny upozornil, že opět nadchází čas konání valné hromady naší sydneyjské sokolské jednoty. Při této příležitosti bych rád vřele poděkoval všem členům dosavadního výboru i všem těm ostatním sestrám a bratrům, kteří přispěli během uplynulého roku svojí prací k jejímu blahu. Jak již všichni teď dobře víte, naše letošní valná hromada se bude odbývat v neděli 1. května ve dvě hodiny odpoledne. Rád bych vás požádal, abyste se na valnou hromadu dostavili pokud možno co v největším počtu, a abyste zvolili nový výbor na následující rok odpovědně a s rozmyslem. Děkuji vám a přeji vám všem to nejlepší.

Nazdar *Jan Jelínek*

NAŠE AKCE

Dětský klub str. 7, **Sobotní volejbal** str. 8, **Big Morning Tea** str. 9, **Dětský maškarní ples** str. 10, **Valná hromada** str. 10, 17 a 29, **kino Ponrepo** str. 33.

Pravidelné akce na zadní straně obálky; všechny akce také na SBS rádio (strana 6 a 8), na www.sokolsydney.com a na **Facebook**.

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Bohužel australská pošta nás donutila k zastavení zasílání Věstníku do zahraničí. Za jedno číslo počítají poštovné \$7.40, ročně to je \$44.40 a to je více, než nám naše finanční prostředky dovolují. Čtenáři si jej mohou přečíst na webových stránkách Sokola Sydney www.sokolsydney.com. Děkujeme za pochopení.

Dary a předplatné na Věstník od 1. 1. 2016 do 29. 2. 2016 celkem \$335, fond na údržbu Národního domu \$55. Mnoho díky všem dárcům.

Vydání od 1. 1. 2016 do 29. 2. 2016 celkem \$16,976.43, z toho mimořádné \$11,948.01 za pojištění.

Členské příspěvky - Upozorňuji, že **PŘÍSPĚVKY \$25 NA ROK 2016 MĚLY BÝT ZAPLACENY DO 31/1/2016 JINAK ČLENSTVÍ ZANIKÁ.**

Věstník: předplatné pro nečleny na kalendářní rok od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016. je \$25 v Austrálii (do zámoří Věstník už nezasíláme).

Prosím vystavujte všechny platby na „**Sokol Sydney Ltd**“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: **Sokol Sydney Ltd., 16 Grattan Crescent, FRENCHS FOREST NSW 2086.**

„**SOKOL SYDNEY LTD**“ (nic nevynechávat ani nepřidávat) na šeku nebo „**Money Order**“ je teď jediný „**Payee**“ australským bankám přijatelný. Prosíme, používejte jen tento název pro všechny platby.

Pokud platíte převodem na účet Sokol Sydney Ltd, B/S/B 112 879 číslo 108349087 zašlete, prosím, vaše jméno, datum a účel platby na email petevasyd@hotmail.com.

Dary na Věstník a údržbu sokolského Národního Domu obdržené od 1. 1. 2016 do 29. 2. 2016:

Horák M	\$25	Machová E	\$25	Zahrádková H	\$25
Kašpárková Z	\$25	Kmenta J	\$25	Frimlová D	\$35
Procházka J	\$25	Dobrovský G&M	\$35	Trefný J	\$25
Ringerová M	\$25	Hrdinová G	\$50		
Řehulka S	\$25	Jeřábek J&M	\$25		

Stvrzenky jsou vždy přiloženy k následujícímu Věstníku.

Petr Čermák

České vysílání SBS New Radio Schedule

One hour of programming on Thursday at 5pm via:

- Digital radio (DAB+) (SBS Radio 3)
- Digital TV (SBS Radio 3)
- Online at sbs.com.au/slovak (live and catch up listening)
- iPhone and android app – SBS Your Language app (live and catch up)
- Podcasts

**CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB
SYDNEY** (1-15 years old)

WHEN: First Sunday of every month: Next session: Sunday 8/5/2016

WHERE: In SOKOL SYDNEY, Frenchs Forest,
(16 Grattan Crescent, Frenchs Forest)

COST: \$5 per child! All money goes to Sokol Sydney. (\$10 per adult for a language class.)

V listopadu je Mikuláš.

V únoru se nic nekoná – prázdniny.

Program:

• 1pm-2:30pm **CZECH AND SLOVAK KIDS CLUB**

Art, music, sport... only in Czech & Slovak language

• 2:30-4pm **'DANCE 4 FUN'**

All nationalities welcome, this class is run in English.

Choreography: Veronika Heszterenyiova (Macquarie University in Bachelor of Arts, Dance and Performance)

• 4pm-4:30pm 'SPANISH BEGINNER' - all ages welcome

• 4:30pm -5pm 'SPANISH INTERMEDIATE-ADVANCE'

CONTACT: Monika Klempfner

Mobile: 0424 784-052

(Masters of Education)

BABYSITTING AVAILABLE: \$7 per child per 1hour

Ohlasy čtenářů

Hello Marunko a Bořku!

Jak víte, až doposud jsem doháněl čtení Věstníku a vždy to bylo pro mne potěšením. Až teď jsem došel k vydání Listopad/Prosinec, kde jsem narazil na článek od Jiřího Vyvadila, který mne absolutně rozčílil. Za prvé: je to článek vyloženě politický a do Věstníku by takové články neměly všeobecně patřit. Za druhé: je to článek vyloženě odpadkový (garbage). Obviňovat presidenta Havla z vraždění a popisovat Československo za komunismu jako mírumilovný stát, zatím co post-sametové Československo a celý Západ popisovat jako válečné agresory a válečné štváče je nesmyslnou a zlomyslnou propagandou! Taková špína by se ve Věstníku neměla ukazovat. Mimochodem, konec článku uvádí funkce pana Vyvadila od roku 1989. Zajímalo by mne, co on dělal za komunismu, kdy se mu to doma líbilo, a proč to v článku není uvedeno!

Jenda Kmenta

Milý Jendo,

Tvoji kritiku beru na vědomí s patřičným oceněním. Pokud se týče autorových názorů na akci „Jugoslávie“, nemohu s ním nesouhlasit. To byla akce, jak soudím, jasné inspirovaná Němci. Ti si tehdy přáli rozbít a znásilnit dva státy – Jugoslávii a Československo. V Jugoslávii se jim to zdařilo, a naivní Západ, jehož voliči jsou neznalí zeměpisu, kdysi nadšeně tleskali Chamberlainovi, když předhazoval německému vlku naši zemi, není nižádným beránkem, a dovede občas šlápnout setsakra-mentsky vedle... Československo, naštěstí, se rozpadlo bez jediné kapky krve. K tomu bych jen dodal svoje přesvědčení, že kdykoli by se to Západu opět hodilo, s lehkým svědomím by nás opět německému vlku předhodil – Masaryk Nemasaryk, Havel Nehavel. Tím se nesnažím ztotožnit se s Vyvadilem, o němž nevím zhola nic. Mně na otištění onoho článku také vadí, že není udán pramen, a že je tak vzbuzen dojem, jako by byl napsán pro Věstník. Tvůj názor samozřejmě respektuji, a byl bych rád, kdyby se Tvoje kritické stanovisko ocitlo mezi Dopisy čtenářů, a kdyby to vyvolalo živou debatu.

Nazdar, Bořek

P. S. Mimochodem, jsem si jist, že kolem Kosova nepadlo ještě poslední slovo, a že tam doutná ohnisko budoucích evropských nesvárů. Odloučit Srbům posvátné Kosovo od jejich země a nechat je naplnit mohamedánskými zbojníky bylo osudné faux pas. A to i přesto, že to bylo Washingtonu doporučeno spořádaným, pilným a dokonale fungujícím aparátem Němců, osvědčených vyhlazovačů nešvarů.

Jane Jelínku,

přeji Vám všem všechno nejlepší v Novém Roce 2016. Já ještě žiji, bude mi 95 let; možná, že mně Věstník pomohl, když mě prohlásil za mrtvou před několika lety. Oznamuji, že jsem v poměrně dobrém zdraví, jsem samostatná, chodím bez pomoci a žiji v mém bytu sama (+kočka) a ještě mně to poměrně dobře jde. Doufám, že jsem nenadělala mnoho chyb a zůstávám

Vaše sestra

Jiřina Hrdinová, Monterey, NSW.

P. S. Velmi ráda čtu Věstník, protože já mám podobné názory. J. H.

**Big Morning Tea 12/6/2016 v Národním Domě.
Podrobnosti na Facebooku.**

NIČÍM NEZKROTITELNÁ HANA GERZANIČOVÁ

Bořek Šindler

Často zraňovaná v Sydney, pohmožděná v Plzni – a přece se točí! Točí se a točí, a má i ty modré oči, točí se vesele dokola! Ano přátelé, to je česká básnířka Hana Honsová, později Gerzaničová – po dlouhých letech v Sydney dnes opět zakotvená v rodné Plzni. Poslala nám sem vánoční přání a s ním sbírku svých opět nových básní v řeči anglické nazvanou “Thanks Australia”.

Jistěže není zapotřebí tuto vzácnou ženu našim čtenářům uvádět, leč pár slovíček asi neuškodí. Do Austrálie se připravila po roce 1948 s manželem jako Hana Honsová – rozená Šlaufová. Usadili se v Sydney v předměstí Canterbury, a narodilo se jim zde pět dětí. Život někdejších uprchlíků v Sydney v padesátých a šedesátých letech nebyl žádným medovým koláčem – ale přesto se všem pěti dětem dostalo dobrého vychování. Hana celou dobu udržovala jakýs takýs styk s rodiči v Plzni. Její otec, gymnazijní profesor, jí posílal vynikající nahrávky svých českých výtvorů v řeči nevázané i vázané – ovšem v rámci možností bolševické censury. Poslouchat nahrávky profesora Šlaufa bylo opravdovým kouzelným požítkem naprosto originálního rázu. Hanin manžel však zemřel, a ona zůstala sama vdovou s dosud nedorostlými pěti dětmi. Vydržela, překonala i všechno nepřekonatelné, vyšvihla se na učitelku a pustila se do tvorby v řeči vázané, v angličtině i v češtině. Sprátelila se s Ukrajincem Gerzaničem a po pádu bolševického řádu s ním už jako s manželem odjela natrvalo do své domoviny, kde se oba mohli nastěhovat do krásné vily rodiny Šlaufů. Hana se ve své rodné Plzni stala prominentní občankou, jako plodná spisovatelka a básnířka. Jsou jí udělována četná vyznamenání a ocenění, nyní již opět jako po druhé ovdovělé tvůrkyni.

Na nás zde v Sokole a na náš Věstník Hana nikdy nezapomíná. Během celého minulého půl roku byla vážně nemocná, ale nyní od ní opět došel vzácný pozdrav s přiloženou knížkou básní v angličtině s titulem “Thanks Australia”, z nichž vyjímáme:

The rain in Moree

I hear a concert
Of drops of rain
Kissing the dusty
Bone-dry plain.
Playing other tunes
Of dead blades of grass –
A mystical music
From clouds as they pass.

I listen to their songs
As the drops fall down
On roofs, on streets
Of this country town.
Their notes as diamonds
Adorn every tree –
They sing new tomorrows
To the town Moree.

A jejich pět dětí? Jedno z nich, zatím neprovdaná dívka, Hanu v Plzni občas, ano občas, přijede navštívit.

**DĚTSKÝ MAŠKARNÍ PLES BUDE V NEDĚLI 29. KVĚTNA
OD 15.00 DO 17.00 HODIN V NAŠEM NÁRODNÍM DOMĚ**

*Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude
v neděli 1. května 2016 ve 14.00 hodin
v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.*

MALOVALI JSME VAJÍČKA ...

Recenze knihy o kostele svatého Antonína v Holešovicích

Kdo z Pražanů by neznal kostel svatého Antonína v Holešovicích? Však je to chrám denně čelící nárazům velkoměstského provozu na jedné z nejživějších tepen Prahy! Protínají se tam kolem něho na svých tratích vozy několika čísel pražské elektrické dráhy, a během dne hučí kolem jeho zdí tisíce automobilů – byť uvnitř chrámu panuje klid a mír. Teď tam majestátně stojí již přes jedno století, jakoby se ho ten ruch kolkolem vůbec netýkal. A on se ten vnější ruch tichu uvnitř chrámu dovede opravdu vyhnout. Nu a stému výročí jeho „narozenin“ je věnována tato kniha vzpomínek a reminiscencí mnoha a mnoha jeho budovatelů, uživatelů a přátel.

Kostel svatého Antonína vévodí holešovickému „Štrosmajeráku“ už něco přes sto let. Sto let kostela ve starověké Praze je událost pozoruhodná spíše svým nizounkým věkem než starobylostí – leč „listování kronikou“ tohoto mladíčka mezi pražskými chrámy přináší našemu čtenáři nejednu zajímavost. Tak například kdy se po sedmnácti letech v australské Sydney vrátil do Čech pan páter Petr Eliáš, zakotvil nejprve právě v tomto kostele, odkud později odešel do Plzně. Jak je uvedeno na stránce sedmašedesáté, u příležitosti návštěvy v Praze papeže Jana Pavla II byla sloužena na Letenské pláni, tedy na půdě farnosti svatoantonínské, hromadná mše svatá, a páter Eliáš, jako tehdejší duchovní správce farnosti, uvítal na nedělním obřadu kostela papežského nuncia Msgra. Giovanniho Coppa... Věže kostela svatého Antonína připomínají věže Týnského chrámu na Staroměstském náměstí, jsou však stejné jako opravdová dvojčata, zatímco věže Týnského chrámu se takovou věrnou podobou holedbat nemohou. Dovídáme se též, že průčelní výška věží je 63m. Dodejme ještě, že to byl svatý Antonín Paduánský, jehož jméno bylo tomuto novému kostelu propůjčeno.

Pražská čtvrť Holešovice/Letná – původně Holešovice/Bubny – se v době zahájení stavby kostela svatého Antonína mohla vykázat snad jen jedním katolickým kostelem, a to staříčkým kostelíkem svatého Klimenta na okraji části Holešovic zvané Ovenec. Ten byl založen, jak se dočítáme na šesté stránce Listování, již asi někdy v jedenáctém století za panování Vratislava II – a pyšní se tedy Holešovice jednou církevní stavbou velmi mladou a druhou opravdu staříčkou. Ten mládeneček mezi pražskými kostely, svatý Antonín, tomu „Štrosmajeráku“ skutečně jakoby vévodil. Nebylo to vždycky náměstí Strossmayerovo, tak se počalo nazývat až za první republiky, dříve to bylo náměstí Bubenské. Málokdo dnes vůbec ví, proč to náměstí ležící u ústí velmi živé křižovatký třídy Milady Horákové, dříve třídy Belcrediho (Belkredky), nese dnes právě toto jméno. Biskup Josip Juraj Strossmayer byl chorvatským teologem, spisovatelem, národopiscem, vlasteneckým pracovníkem a politikem devatenáctého století. Založil též záhřebskou universitu. Byl členem Říšské rady ve Vídni a znamenitým řečníkem, leč jeho názory na přebudování rakouské monarchie se nepotkávaly s pochopením habsburské vlády. Jeho žáci byli Vídní pronásledováni a mnozí z nich nacházeli útočiště v Praze, kde byl tehdy jejich patronem profesor T. G. Masaryk. Praha udělila biskupu Strossmayerovi v roce 1888 čestné občanství, a později po něm pojmenovala ono Bubenské náměstí, kde dnes stojí chrám svatého Antonína.

Jak již shora uvedeno, „Listování farní kronikou“ poskytne pozornému čtenáři nejednu zajímavost. Protože je ale těch zajímavostí hodná kopa, nelze se jimi všemi v této statí zabývat. Vyzvedněme však ještě alespoň několik perliček. Ozvaly se nejprve první rány krumpáči při stavbě kostela, a jak uvedeno na stránce sedmé, slavnost položení základního kamene se konala 25. října 1908. Zednické a nádenické práce byly zadány v roce 1912, a první svatá mše byla sloužena v roce 1914. V úvodním slově praví – mimo jiné – pomocný biskup pražský Mons. Václav Malý: „Vždy mne potěší, když se dozvím, že duchovně bohatý život farnosti pokračuje, i když má různé proměnlivé podoby, které mu vtiskli jednotliví duchovní pastýři. Každý z nich kladl ve své službě různé důrazy, ale jádro a podstata zůstávaly stejné: ku prospěchu celku. Do dalších let vyprošuji všem farníkům radost, vytrvalost a trpělivost na cestě s Pánem a duchovní růst k boží slávě.“

Po ustavení Československé republiky v roce 1918 došlo k podstatnému omezení náboženské činnosti, a i když duchovnímu životu nebyly kladeny žádné meze, ve školách byly zrušeny školní kaple, a do tříd umístěny obrazy presidenta Masaryka.

MIGRACE: Svědectví, které by nemělo zapadnout

13. 2. 2016 www.rozhlas.cz/plus Petr Žantovský

Už podruhé v krátkém čase překvapil deník Právo, resp. server, na němž se podílí, tedy Novinky.cz. Před několika dny vydal prorockou studii vývoje migrační vlny, kterou vyslovil spisovatel Benjamin Kuras a svými závěry jistě rozohnil nejednoho vlajkonoše s nápisem "Refugees, welcome".

A minulý týden ve čtvrtek stejný zdroj přinesl článek s titulkem Svědectví z uprchlického tábora: „Migranti jsou jako časovaná bomba, Unie ztratila soudnost“. Autorem článku je humanitární pracovník Michal Herzán. Je dobré o něm vědět, že vystudoval filosofii a v letech 1996 až 1997 působil v Amnesty International.

Od roku 2005 do roku 2007 byl členem výboru Rady vlády ČR pro lidská práva. Od roku 2003 je předsedou neziskové organizace Evropské unie pro lidská práva. V roce 2008 obdržel vyznamenání Českého červeného kříže, v roce 2014 byl oceněn za záchranu lidského života. Jeho autorita na poli neziskových organizací s humanitárním obsahem je tedy nezpochybnitelná.

Michal Herzán strávil poslední měsíce v uprchlických táborech zejména na slovinšských hranicích, kde se shromažďují migranti z jihovýchodu, a vydal otřesné svědectví.

Cituji: „Denně táborem prošly asi tři tisíce uprchlíků – byly tu i celé rodiny, ale většinou osamocení mladí muži. Uprchlíci mohli nalhat cokoliv – jakákoliv jména a data narození i národnost. Přicházeli nejen ze států postižených válkou – Sýrie, Afghánistán či Iráku – ale situaci tu zkoušelo využít také mnoho skutečně jen ekonomických migrantů z území, kde žádná válka není.

Většina z nich neměla žádné osobní doklady – úmyslně je zničili, aby nešlo zjistit jejich pravou totožnost nebo zemi původu. Nejdůležitější částí práce s uprchlíky v táborech byly osobní prohlídky uprchlíků a jejich zavazadel. Denně se tak zabavilo několik kilogramů zbraní – převážně bodných a sečných, ale i paralyzérů, nuncaků a dalších nebezpečných předmětů. Mezi migranty odhalili desítky radikálních islámských bojovníků.

V mobilech měli někteří z nich fotky a videa zachycující, jak brutálně mučí nebo zabíjejí své oběti. Několik dalších mělo u sebe dětskou pornografii či foto a videa mučení nahých žen. Byli předáni slovinské kriminální policii. Ta je ovšem většinou pouze vyslechla, provedla zápis a k velkému všeobecnému překvapení je pustila dál do Evropy.

Přitom podle pravidel EU takové osoby nesmějí vkročit do Schengenu, kam ostatně nesmí nikdo už jen v případě, že předloží neplatné doklady. Všechna pravidla prostě padla, pouští se v podstatě každý, putují dál do Evropy jako chodící časovaná bomba.

Evropská unie jako by ztratila soudnost, když hazardérsky živí sílící rizika teroru na svém území. Když se pak proti rizikové vlně nelegální migrace zvedá protest zdůrazňující právo Evropanů na zachování lidských práv a svobod, důstojnosti žen a evropské kultury, jsou účastníci nálepkováni coby xenofobové. Často paradoxně od ochránců lidských práv. Chrání asi tedy úplně jiná práva než ta naše.“

Tak pravil dlouholetý profesionál z neziskových organizací pro lidská práva. Jestliže takové svědectví vychází zevnitř systému, je pět minut po dvanácté se tím vážně zabývat.

Malý krámeček a staré okno

JUDr. Milan Hulík, Ph.D. 4. 2. 2016

Je v Praze nějaký obchod, ve kterém se prodává stejný sortiment zboží jako v roce 1942? Celou tu dobu až dodnes? Ano je. Je to malý krámeček v domě č. 13 na konci Zenklovy třídy na stanici metra Palmovka. Krámeček s botama. A vstoupil do historie našeho odboje. Snad někomu napoví dřívější pojmenování Zenklovy třídy, za komunistů třídy Rudé armády, v době německého protektorátu - Kirchmayerovy třídy. Je to klikatá třída vinoucí se z Kobylis do staré Libně. V její části, na křižovatce s ulicí v Holešovičkách byl dne 27. 5. 1942 spáchán atentát na zastupujícího

říšského protektora a generála policie obergruppenführera SS Reinharda Heydricha. A co s tím má dělat náš malý krámeček? U této Baťovy prodejny bot si Kubiš opřel své zakrvácené kolo, se kterým k němu dojel z místa atentátu. A pro kolo si pak přišla čtrnáctiletá Jindřiška Nováková. Nejmladší ze statečných účastníků protinacistického odboje...

Když Jozef Gabčík a Jan Kubiš přijeli na kolech na osudnou křižovatku, kde z Kirchmayerovy třídy (dnes Zenklovy), ostře odbočuje ulice v Holešovičkách a pouze jednomu z nich se podařilo na kole i odjet. Zatímco Gabčík pronásledovaný Heydrichovým řidičem Kleinem utíkal nahoru do ulice Kolínské (dnes Gabčíkovy), tak Kubiš stačil nasednout na kolo a zraněný v obličeji ujížděl dolů do Libně. Musel výstřelem z pistole varovat několik horlivců, kteří ho chtěli zastavit, vyhnout se i hozené konvi pod kolo a dnes již nelze říci, nakolik tito Češi věděli, co se stalo nebo byli jen dezorientovaní z výbuchu a střelby mezi Kleinem a Gabčíkem. Podařilo se mu krvácejícímu v obličeji dojet až k malému krámku u závor, kde kolo odstavil. Jen kousek odtud bydlela rodina železničáře Václava Nováka, který se svojí manželkou jako členové sokolské organizace, patřili k pomocníkům atentátníků. Na domě č. 351/3, kde Novákové žili, byla po válce odhalena pamětní deska věnovaná této rodině. Dům však musel ustoupit výstavbě metra a deska tak musela být přesunuta na vedlejší dům č. 375/5. Ulice s tímto domem se nachází v blízkosti Palmovky a dnes nese název Novákových. Protože se zpráva shora od místa atentátu valila jako lavina, dostala se brzo k paní Novákové, která se vracela domů z nákupu, kde na ni čekal zakrvácený Kubiš. Od něj se dozvěděla, že kolo zůstalo u malého krámků a tak rychle posílá malou dceru Jindřišku, aby kolo přivezla. Odtud se kolo dostane k dalším pomocníkům, Piskáčkům, jejichž syn Mírek kolo rozebere a rozřeže. Již večer však Gestapo po celé Libni rozjíždí pátrání. Jindřišky odvádějící zakrvácené Kubišovo kolo, si všimla jedna žena, Jindřiška však na její zvidavé otázky mlčela. Nemlčí ale ona všímavá žena, když tuto klíčovou informaci předává Gestapu.

Gestapo následně shromáždí dívky z Libně a Vysočan - včetně Jindřišky. Protože jí maminka odvedla včas ke kadeřníkovi, který ji zkrátil vlasy a udělal jiný účes, svědkyně ji nepoznaly. Měla štěstí, gestapáci výběr dívek stále zužovali, dívky se před svědkyní udavačkou musely s kolem procházet a ani účast ve „finále“ nepomohla k její jednoznačné identifikaci. Tak se zachránila. Ale jen na pár dnů. Gabčík to měl ještě dramatičtější. Popisovala to černým písmem na červeném podkladě vyhláška s nadpisem: **ATENTÁT na zastupujícího protektora. 10 milionů korun odměny za předmětné údaje, které povedou k dopadení pachatelů.** V ní se uvádělo mimo jiné... **Po atentátu prchal jeden pachatel Kirchmayerovou třídou a ulicí Na kolínské do ulice Na Zápalčí do řeznického obchodu Františka Braunera č. 22.** V roce 1981 jsem si se svojí první videokamerou toto místo dokumentoval. V krámkě byly ještě stěny bíle vykachlíčkované a dokonce tam v nich byly ještě háky, na které se kdysi věšelo maso. Dnešní podoba je však již jiná. A přece nějaké původní stopy ještě zůstaly. Když totiž Gabčík doběhl ke krámku, stál před ním řezník Brauner a vyhlížel, co to tak hrozně bouchlo. Gabčík nevěda, že Brauner je kolaborant, od něj jako od Čecha očekával pomoc a proto se skryl v jeho krámkě. Ten však upozornil Heydrichova řidiče Kleina běžícího za Gabčíkem a tak mezi oběma vypukla přestřelka. Klein se kryl za sloupkem na rohu obou ulic, na kterém dodnes najdete stopy Gabčíkových kulek. Jedna však Kleina zasáhla do nohy, takže zůstal ležet, předal pistoli Braunerovi s výzvou, aby pokračoval v pronásledování. Ten však jen popoběhl, s pistolí zacházet neuměl a Gabčík mohl seběhnout dolů k Trojskému mostu, později Mostu Barikádníků. Klein přežil válku a stal se pamětníkem atentátu. Bohužel jsem již nestačil natočit místo atentátu v původní podobě z roku 1942. Ta přetrvala jen do doby výstavby pražské magistrály. Malý krámeček ale na místě velkých změn zůstal. Zmizely železniční závory, přibyl východ z metra, ale z pohledu od krámků vzhůru Kirchmayerovou třídou se dnešní pohled příliš od tehdejšího neliší. Jenže tehdy, jak to zpívá Jan Vyčítal: *„Horečně se potí záda a ruka už stengun skládá, Mercedes se blíží od Břežan...“* Ten mercedes, který způsobil smrt celé rodině Novákových. Celé? Václav Novák měl s manželkou čtyři dcery: Aničku, Slávku, Jindřišku a nejstarší Marii. Anička, jak vypráví Miroslav Ivanov ve své knize „Atentát na Reinharda Heydricha“, přeložené do mnoha jazyků, vypráví: *„...pracovala u Staroměstského náměstí, jak jsou Železný dveře, v závodě, kde se vyráběly prošívané deky. Byla to moc hezká holka s pěknou postavou. Chodila s mláďencem a chystali svatbu. Slávinka šla na libeňském náměstí u dámský krejčov. No*

a Jindřiška právě končila školu a měla se tam po prázdninách také učit krejčovou. Syn Vašek dělal někde na nádraží černé řemeslo. Ale dcera Marie, o které v domě nikdo nevěděl, se již v místě předchozího bydliště v Podmoklech vdala za Němce, který potom sloužil u SS.“

Členy rodiny Novákových zatýkalo Gestapo postupně, nejdříve odvedli mezi 16 a 17 hodnou paní Novákovou, syna Vaška a Slávku. Když poté přišla Jindřiška domů, našla byt plný gestapáků. Musela zůstat doma, dokud nepřišli otec a sestra. Gestapo vpustilo každého do domu, jen ven nikdo nesměl. Václav Novák přišel z práce navečer a poslední se vracela Anička. Do domu plného lidí, kteří jej nesměli opustit a podle kterých: „*Se vracela vesele, na hlavě měla široký bílý klobouk, nový, slaměný se stuhou.*“ Pak Gestapo odjelo a Novákovy už nikdo nikdy neviděl. Ani sestra Marie z Podmokel. Dne 23. 10. 1941 přijeli členové rodiny do Mauthausenu spolu s ostatními pomocníky parašutistů a již druhého dne od půl deváté ráno předstupovalo postupně všech 257 nových příchozích k měření výšky v rámci „vstupní lékařské prohlídky“. V bunkru hrála hudba, u stolu seděli gestapáci a pili kafe. Výšku těla však nebylo třeba zaznamenat, tělo se hned zhroutilo po výstřelu do týla z malorážní pistole zezadu z otvoru ve zdi za měřidlem. První se zhroutila MUDr. Milada Frantová, která Kubišovi ošetřila zraněné oko. Měření výšky skončilo ve tři čtvrti na šest. Samozřejmě s polední přestávkou. Gestapáci se museli naobědvat. Zbytek pomocníků do 291 skončil ve dvou vlnách stejně nebo v plynu. Píšeme pomocníků, správně bychom měli psát – vlastenců. Jen k paní Novákové bylo osud o trochu šetrnější. Do Mauthausenu ji přivezli již pomatenou. Jít na smrt s manželem, synem a třemi dcerami...a nechat Němcům dceru z Podmokel, je hodno shakespearovského citátu. Takový, který by vystihl tragedii této ženy, jsem nenašel. Tak jsem si jeden maličko upravil: „Vedl ji sloužící anděl, její sestra.“

Staré okno

Kolikrát jsem kolem něho projel. Obvykle dvaadvacítkou nebo dvacítkou z Klárova na Malostranské náměstí, kde jsem obvykle vystoupil a kousek popošel k Okresnímu soudu pro Prahu západ. Tramvaje zahýbají z Klárova kolem starého nárožního domu č. 526/2 do ulice Letenská a první okno v ní po pravé straně v přízemí je němý svědek odvahy, vlastenectví a tragedie, které doprovázely heydrichiádu. Okno je špaletové, s dělenou tabulí, jaká nacházíme ve starých domech. Okno, které pamatuje...

Kubiš s Gabčíkem byli vojáci, kteří svědomitě plnili rozkazy. Jen s jedním měli lidské problémy. Styk s domácími lidmi měli udržovat jen v nejnnutnější míře, ale byli mladí a mladé a hezké byly i ženy, se kterými se setkávali. Za půl roku od svého seskoku na Nový rok 1942 do atentátu, navázali několik známostí. Gabčíkovou přítelkyní byla Anna Malinová, o dva roky mladší než Gabčík, která bydlela s tříletou dcerkou v malém pavlačovém bytečku. Pracovala v jedné továrničce na Smíchově, kde pracovala také Ludmila Kovárníková. I ta měla dcerku v obdobném věku, neboť její manžel byl od roku 1940 za sabotáž ve vězení. Když se k ní přistěhovala její mladší sestra Marie, odstěhovali se do Magdeburské ulice (dnešní Letenské) nad kterou se tyčí Hrad – tehdy sídlo pyšného protektora. A tento byt v nárožním domě s prvním oknem do ulice v přízemí, měl vstoupit do dějin našeho protinacistického odboje. Dodejme ještě, že Marie Kovárníková se stala intimní přítelkyní Kubiše. Vynechme nyní jiné ženy, se kterými oba parašutisti navázali intimní vztahy, nebo se dokonce zasnoubili, jako např. Gabčík s Liběnou Fafkovou – byli tedy profesionálními svůdci? Nikoliv, byli mladí a věděli, že nemusí dlouho žít. Bohužel, dlouho nežili ani jejich přítelkyně. Všechny skončily v Mauthausenu. Nyní nás zajímají jen sestry Ludmila a Marie Kovárníková a jejich okno, u kterého stačilo jen zaklepat...

Skupina Anthropoid, krycí jméno pro paradesantní výsadek Kubiše a Gabčíka, držela svůj úkol v tajnosti. Jediným, kdo o něm od počátku věděl, byl příslušník sokolské odbojové organizace Jindra, učitel Jan Zelenka-Hajský, který se stal hlavním ubytovatelem parašutistů. Zelenka se snažil najít někoho, kdo by mu mohl opatřit informace o denním programu Heydricha. Počátkem roku 1942 potkal svého bývalého žáka z obecné školy Františka Šafaříka, který byl nyní zaměstnán jako truhlář u Hospodářské správy Pražského hradu. Zelenka zařídil jeho schůzku s oběma parašutisty, kteří mu řekli, co by je zajímalo. Denní program Heydricha, jeho pohyby po Praze, kdo všechno s ním jezdí atd. Tyto zprávy, které Šafařík původně nosil Zelenkovi až do jeho poštovní schránky v Biskupské ulici na Žižkově, jej časově zatěžovaly a proto Zelenka zařídil bližší „schránku“, u které stačilo jen

zaklepat. Ano, tušíte dobře – na staré okno na nároží ulice Letenské a Klárova. Po zaklepání je Marie nebo Ludmila otevřela a převzala obálku s informacemi. Protože Heydrich bydlel od velikonoce v Panenských Břežanech a Anthropoid plánoval zaútočit na Heydricha někde na trase z nich do Hradu, byly Šafaříkovy informace o to cennější. Někdy informace předával přímo Kubiš, který do Letenské pravidelně docházel za Marií. Jak ve své zprávě napsal vedoucí komise vyšetřující atentát Heinz Pannwitz: „*Jednoho dne se u ní objevil údajný Kubišův strýc Hajský (Zelenka) a vysvětlil jí, že dítě nemůže donosit, protože s ní její přítel nemůže během války uzavřít sňatek. Nemá si prý dělat starosti, neboť jí ve vhodný čas zajistí nezbytnou pomoc. K tomu však již nedošlo...*“

Na okno klepal ještě jiný posel z Hradu. Josef Novotný, hodinář s krámkem v Karmelitské ulici, který v nepřítomnosti Heydricha natahoval v jeho kanceláři na Hradě starožitné hodiny. Toho zajistil Vaněk (Jindra), hlava sokolské organizace pomáhající Anthropoidu, který se stal smutnou postavou celé akce a jako zrádce přežil. I Novotný přinášel cenné informace o protektorově pohybu. Oba hradní informátoři přežili, nikdo je neprozradil. Nevěděli o sobě, a proto také nezávisle jeden na druhém zjistili, že v sobotu 23. května 1942 odletí Heydrich do Berlína k Hitlerovi a že je nejisté, zdali se vrátí v souvislosti s jeho eventuálním dalším působením ve Francii. O datu atentátu tak bylo rozhodnuto a tím také o osudu Novákových a všech osob v tomto článku uvedených, jakož i mnoha dalších, kteří se pak setkali v Mauthausenu.

Na historickém místě u okna v Letenské ulici je dnes možno posedět. V bývalém bytě sester Kovárníkových je dnes „Café Klárov“. Můžete si objednat čaj a kávu a zavzpomínat na ty, jejichž hrdinství popírá obvyklé klišé, že Češi za protektorátu proti nacistům nic nedělali. Není to pravda, heydrichiáda a její oběti, mezi které patřili nejen přímí pomocníci Kubiše a Gabčíka, ale i jejich příbuzní včetně čtrnáctileté Jindřišky Novákové, byla ojedinělým jevem i v dalších zemích obsazených nacisty. Pro všechny popravené jsem také hledal citát ze Shakespeara. Ten, který jsem našel, je ještě příhodnější než shora uvedený: „*Už s chmurným mírem vchází chmurný den a samo slunce těžkou hlavu skrývá. Jen zprostit toho, kdo je nevinný a trestat provinilé ještě zbývá...*“ Jen žal Julie a Romea, pro které tento verš Shakespeare napsal, můžeme nahradit žalem všech, které tato tragedie postihla.

Druhý nebo třetí?

JUDr. Milan Hulík, Ph.D.

Politika kromě osobního obohacování nezákonným, a většinou neodhaleným způsobem, jak svým výrokem, že v parlamentu si přišel každý poslanec bokem nejméně na pět „melounů,“ (jako synonymum používám tento druh zeleniny, abych nemohl být všemi poslanci žalován) potvrdil můj bývalý kolega - advokát a pozdější ministr spravedlnosti a předseda Nejvyššího soudu JUDr. Otakar Motejl, a je také zdrojem velké legrace. Stačí prolistovat staré noviny a vzpomenout si výroku Karla Čapka: „*Nic není staršího než včerejší noviny*“. Třeba takový projev předsedy ODS Mirka Topolánka na XVI. Kongresu ODS v listopadu 2005. Již úvod tohoto projevu – „*...tento kongres je tím pravým, zásadním krokem naší nadcházející půlroční pouti a nejsme na této pouti sami. Jdou s námi všichni, doma i venku, všichni, kteří znají cestu svobody. ...Vy naši členové jste jedním z předvolebních triumfů naší strany, jste základem týmu vítězství a právem se stáváte terčem soupeřů. Právem se vás, nás všech bojí. My se jich ale nebojíme.*“ Dodejme, že se nebojí ani Rittig, ani Janoušek, ani Bém, ani Řebíček, ani Kocourek a ODS et consortes. Nikdo se nebojí – proč by se báli? Křídla věrné strany je přece ochránit. „*...Proto bych se rád obrátil na všechny takové slušné lidi, sdružení, iniciativy i další demokratické strany s návrhem na spolupráci v projektu demokratické nekomunistické aliance... Nevěřím, že zvítězí levice, naopak, věřím v nás a věřím českým voličům! Pokud ODS v devadesátých letech plnila unikátní roli transformačního tahouna a přebrala za to plnou odpovědnost, je dnes, jsme dnes, opět nuceni společně s občany převzít neméně odpovědnost – stát se hrází, barikádou, ochráncem a nositelem myšlenek svobody.*“ Opravdu krásně řečeno. Vzpomínám na ona modravá jevišť vyzdobená vzlétajícím ptákem, modré světlo pomalu zhasíná a delegáti tleskají. Nádhera. Pravice garantuje svobodu a demokracii – co více jsme si mohli přát my, kdo cítili a věřili praviceově. – Jenže slova jsou slova.

Byl jsem i na pozdějším kongresu, modré světlo i projev plný garancí a svobody byl stejný – dokonce i Rittig se zlatým řetězem v předsáli – ale přišlo i slovo, se kterým se vznosné věty ocitly v koši na odpadky. Doprovázela mě tehdy atraktivní kamarádka, štíhlá vyšší blondýnka, kterou jsem na chvíli opustil, abych jí přinesl kávu a zákusek. Ještě jsem nebyl zpátky, když si jí všiml kolemjdoucí předseda Topolánek, odcházející od mikrofonu. Změnil směr pochodu, zamířil k ní a pravil: „*Co říkáte těm píčovinám zde?* „Obsahově to bylo správné, ale co Guth – Jarkovský nebo Ladislav Špaček? Gentleman promluvil k dámě! Na tomto kongresu výstižně charakterizovaném předsedou, zazněla i tato slova: „*Ríkám to jasně: naším úkolem a posláním je vrátit politice její obsah, smysl a důvěryhodnost. Zatočit s korupcí, nezaměstnaností a demotivujícím sociálním systémem. Podívejme se na naše protivníky, jsou čím dál zoufalejší, čím dál vnitřně nejistí a proto čím dále útočnější. Oni už vnitřně touží po tom, abychom je vystřídali., Proč bychom to měli být my, kdo je vystřídá? Protože máme vizi a cíl. My víme jak za ním jít. A my se k němu společně dostaneme.*“ Připomíná to slavné churchillovské „krev, dřinu, slzy a pot“. Jak to britský premiér řekl dále? „*Ptáte se, co je naším cílem? Mohu odpovědět jedním slovem. Je to vítězství. Vítězství za každou cenu – Vítězství navzdory všem hrůzám – Vítězství, ať k němu vede jakkoli dlouhá a těžká cesta, protože bez vítězství není přežití.*“ Winston Churchill a jeho Britové zvítězili. Topolánek a jeho ODS prohráli na celé čáře – nebyla to jen porážka, nebyla to jen katastrofa – nebyl to jen konec velkých hesel – byla to nebetyčná ostuda a pád do pekla korupce. I s těmi proklamacemi a hesly o svobodě, vítězství a demokracii. A jak to v historii chodí, na úplném konci byla ambiciózní žena, která ODS vtiskla svoji pečeť – kabelky, šperky a moc nad slabošským politikem. Po kolikáté už v historii?

DRAZÍ UTEČENCI, MOŽNÁ I PŘEDRAŽENÍ UTEČENCI, NE-CHOĎTE DO ČECH ANI NA SLOVENSKO!

1. Český i slovenský jazyk jsou jedny z nejtěžších na světě a bez jejich znalosti se v ČR ani SR neuzívíte.
2. Sociální dávky jsou jedny z nejnižších v Evropě.
3. Minimální mzda je také jedna z nejnižších.
4. Český národ je tvořen ze 60% z nevěřících, kterým mohou všichni bohové, včetně vašeho Alláha, políbit p***1.
5. Celou historii nás okolní národy přepadávaly a obsazovaly a už se nám to přestává líbit.
6. Máme bohaté zkušenosti s ideologiemi, takže odpor k islámské ideologii má 95 % obyvatel.
7. Nenecháme strašit naše děti strašáky v burkách.
8. ČR je na předním místě na světě ve spotřebě piva (pro muslimy – pivo je alkoholický nápoj) a tvrdého alkoholu.
9. Většina Čechů má ráda vepřové řízky a klobásy, naopak za prasata považujeme lidi, kteří se denně nemyjí a vyhazují odpadky na ulici, což je v muslimských zemích naopak považováno za celkem normální.
10. POLOVIČKA NÁRODA MÁ DOMA PSA A TOHO MÁ RADĚJI NEŽ UTEČENCE.

*Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude
v neděli 1. května 2016 ve 14.00 hodin
v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.*

Bob Carter, RIP: Mythbuster and fact finder extraordinaire

Peter Westmore

News Weekly, February 13, 2016

Professor Bob Carter

Professor Bob Carter, one of the most outspoken critics of global warming in the Western world, died in Townsville last month, after suffering a heart attack. He was aged 74.

A brilliant speaker, Professor Carter was ever ready to participate in the public debate, and published several books and many articles on environmental issues, courageously taking issue with leading climate alarmists such as Al Gore, Professor Tim Flannery and Professor Will Steffen of the ANU.

His clearly articulated arguments were consistently misrepresented by his opponents, and James Cook University, where he was an adjunct professor of geology,

withdrew his office and his email account after staff of the School of Earth and Environmental Studies, where he had previously been head, decided that his views on climate change did not conform to their own. May he rest in peace...

A recent contribution to the debate was his response to the Climate Council's *Five Common Myths*. Professor Carter responded with his own *10 facts and 10 myths about climate change*.

Ten facts about climate change

Fact 1. Climate has always changed, and it always will. The assumption that until the industrial revolution the Earth had a “stable” climate is simply wrong. The only sensible thing to do about climate change is to prepare for it.

Fact 2. Accurate temperature measurements made from weather balloons and satellites since the late 1950s show no atmospheric warming since 1958. In contrast, averaged ground-based thermometers record a warming of about 0.40° Celsius over the same period. Many scientists believe that the thermometer record is biased by the urban heat-island effect and other artefacts.

Fact 3. Despite the expenditure of more than \$US50 billion looking for it since 1990, no unambiguous anthropogenic (human) signal has been identified in the global temperature pattern.

Fact 4. Without the greenhouse effect, the average surface temperature on Earth would be -18° Celsius rather than the equable +15° Celsius that has nurtured the development of life.

Carbon dioxide is a minor greenhouse gas, responsible for ~26 per cent (8° Celsius) of the total greenhouse effect (33° Celsius), of which in turn at most 25 per cent (~2° Celsius) can be attributed to CO₂ contributed by human activity. Water vapour, contributing at least 70 per cent of the effect, is by far the most important atmospheric greenhouse gas.

Fact 5. On both annual (one year) and geological (up to 100,000 year) time scales, changes in atmospheric temperature precede changes in CO₂. CO₂ therefore cannot be the primary forcing agent for temperature increase (though increasing CO₂ does cause a diminishingly mild positive-temperature feedback).

Fact 6. The UN Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) has acted as the main scaremonger for the global warming lobby that led to the Kyoto Protocol. Fatally, the IPCC is a political, not a scientific, body.

Hendrik Tennekes, a retired director of research at the Royal Netherlands Meteorological Institute, says that “the IPCC review process is fatally flawed” and that “the IPCC wilfully ignores the paradigm shift created by the foremost meteorologist of the 20th century, Edward Lorenz”. [Lorenz described the “butterfly effect”, which refers to the fact that a tiny unobserved difference in two otherwise identical initial states can lead to vastly different effects in each instance.]

Fact 7. The Kyoto Protocol will cost many trillions of dollars but will deliver no significant cooling (less than 0.02° Celsius by 2050, assuming that all commitments are met).

The Russian Academy of Sciences says that Kyoto has no scientific basis; Andre Illarianov, senior adviser to Russian President Vladimir Putin, calls Kyoto-ism “one of the most aggressive, intrusive, destructive ideologies since the collapse of communism and fascism”. If Kyoto was a “first step” then it was in the same wrong direction as the later “Bali roadmap”.

Fact 8. Climate change is a non-linear (chaotic) process, some parts of which are only dimly or not at all understood. No deterministic computer model will ever be able to make an accurate prediction of climate 100 years into the future.

Fact 9. No surprise, then, that experts in computer modelling agree also that no current (or likely near-future) climate model is able to make accurate predictions of regional climate change.

Fact 10. The biggest untruth about human global warming is the assertion that nearly all scientists agree that it is occurring, and at a dangerous rate.

The reality is that almost every aspect of climate science is the subject of vigorous debate. Further, thousands of qualified scientists worldwide have signed declarations that: (i) query the evidence for hypothetical human-caused warming; and (ii) support a rational scientific (not emotional) approach to its study within the context of known natural climate change.

Laying to rest 10 global-warming myths

Myth 1. Average global temperature (AGT) has increased over the last few years.

Fact: Within error bounds, AGT has not increased since 1995 and has declined since 2002, despite an increase in atmospheric carbon dioxide of 8 per cent since 1995.

Myth 2. During the late 20th century, AGT increased at a dangerously fast rate and reached an unprecedented magnitude.

Fact: The late 20th-century AGT rise was at a rate of 1–2° Celsius a century, which lies well within natural rates of climate change for the last 10,000 years. AGT has been several degrees warmer than today many times in the recent geological past.

Myth 3. While AGT was relatively unchanging in pre-industrial times, it has skyrocketed since 1900, and will increase by several degrees more over the next 100 years (the Mann, Bradley and Hughes “hockey stick” curve and its computer extrapolation).

Fact: The Mann et al. curve has been exposed as a statistical contrivance. There is no convincing evidence that past climate was unchanging, nor that 20th-century changes in AGT were unusual, nor that dangerous human warming is under way.

Myth 4. Computer models predict that AGT will increase by up to 6° Celsius over the next 100 years.

Fact: Deterministic computer models do. Other equally valid (empirical) computer models predict cooling.

Myth 5. Warming of more than 2° Celsius will have catastrophic effects on ecosystems and mankind alike.

Fact: A 2° Celsius change would be well within previous natural bounds. Ecosystems have been adapting to such changes since time immemorial. The result is the process that we call evolution. Mankind can and does adapt to all climate extremes.

Myth 6. Further human addition of CO₂ to the atmosphere will cause dangerous warming, and is generally harmful.

Fact: No human-caused warming can yet be detected that is distinct from natural system variation and noise. Any additional human-caused warming which occurs will probably amount to less than 1° Celsius. Atmospheric CO₂ is a beneficial fertiliser for plants, including especially cereal crops, and also aids efficient evapotranspiration.

Myth 7. Changes in solar activity cannot explain recent changes in AGT.

Fact: The sun’s output varies in several ways on many time scales (including the 11, 22 and 80-year solar cycles), with concomitant effects on Earth’s climate. While changes in visible radiation are small, changes in particle flux and magnetic field are

known to exercise a strong climatic effect. More than 50 per cent of the 0.8° Celsius rise in AGT observed during the 20th century can be attributed to solar change.

Myth 8. Unprecedented melting of ice is taking place in both the north and south polar regions.

Fact: Both the Greenland and Antarctic ice sheets are growing in thickness and cooling at their summits. Sea ice around Antarctica attained a record area in 2007. Temperatures in the Arctic region are just now achieving the levels of natural warmth experienced during the early 1940s, and the region was warmer still (sea-ice free) during earlier times.

Myth 9. Human-caused global warming is causing dangerous global sea-level rise.

Fact: Sea-level change differs from time to time and place to place; between 1955 and 1996, for example, the sea level at Tuvalu fell by 105 millimetres (2.5 mm per year). The global average sea level is a statistical measure of no value for environmental planning purposes. A global average sea-level rise of 1–2 mm per year occurred naturally over the last 150 years, and shows no sign of human-influenced increase.

Myth 10. The late 20th-century increase in AGT caused an increase in the number of severe storms (cyclones), or in storm intensity.

Fact: Meteorological experts are agreed that no increase in storms has occurred beyond that associated with natural variation of the climate system.

Adolf Born pro PL: Evropa bude převálcovaná, Německo islámské. Merkelová jen plní pokyny. EU je totéž, jako když nás okupovali Němci

Neviditelný pes 2. 2. 2016

Výtvarník Adolf Born

Foto: **Hans Štembera**

ROZHOVOR: Uznávaný kreslíř Adolf Born si i ve svých pětadesáti letech najde vedle své práce čas na to, aby sledoval politické dění u nás i ve světě. Nepochybuje o tom, že německá kancléřka Angela Merkelová dostává v souvislosti s migrační vlnou pokyny, které jen plní. Nevyhnutelným důsledkem bude převálcovaná Evropa, která naprosto přestane existovat. Tvrdí také, že bychom u nás měli být vstřícní v tom slova smyslu, že by žádný migrant neměl překročit naše hranice.

Vstáváte každý den v šest hodin a od půl osmé začínáte pracovat. Najdete si vedle své tvorby čas i na sledování politiky a dalšího dění u nás i ve světě a odkud informace čerpáte?

Buď z rozhlasu, z internetu nebo z televize. Je pravda, že veškerý rozhlas je velmi opatrný a distingovaný, takže ty obyčejné věci se člověk dozví, protože o těch se mluví sedm, osm minut, zatímco o těch vážných se nemluví vůbec. Je to moc dobře vedené: takhle se člověk alespoň moc nerozčiluje. Zpravodajství v České televizi sleduju každý den, ale někdy je takové, že člověk chvilkami zavírá oči, aby se na některé věci nemusel dívat.

Je pro vás Česká televize důvěryhodný zdroj? Její kritici jí vyčítají, že diváky manipuluje a vnucuje jim tzv. pravdoláskářský pohled na svět.

To je pravda, ale víte, moje generace je trénovaná. Jako děti jsme zažili První republiku, pak okupaci německou, okupaci komunistickou a potom chvilku závanů svobody. No a teď je to zase podobné těm předchozím obdobím.

Tím chcete říct, že u nás nic moc svobodu nebo demokracii nemáme?

Ale já mám pocit, že po tom lidé ani netouží. Když se díváme na průzkumy volebních preferencí, tak to vypadá, že jsou vlastně všichni s tou stávající situací spokojeni. A stejný dojem plyne i z vysílání televize nebo z rozhlasu. Jinak to vypadá mezi normálními lidmi. Ti reagují stejně, jako jsme byli zvyklí my. Protože třeba když náš prezident mluví o kalašnikovu, tak někteří lidé – zejména politici – jsou z toho rozhořčení, ale tenhle druh humoru celá moje generace za války i za komunistů mezi sebou používala. Čím byl ten humor razantnější, tím víc se nám líbil. Ta současná generace už to nezná, ale Zeman používá tytéž kalibry, jaké jsme my používali celý život.

Máte v té rádoby kauze tedy víc pochopení pro prezidenta Zemana než pro premiéra Sobotku, který prohlásil, že ten výrok vyděsil jeho blízké a že jsme jedinou zemí, kde hlava státu vyzývá k zabití předsedy vlády?

To ale prezident přece vůbec neřikal, že ho má někdo zabít. To nemůže nikoho oslovit v tom negativním slova smyslu, to je ten razantní humor, o němž jsem mluvil. Ať už v kresbách nebo v hovoru.

Když už jsem nakouzl tu tzv. pravdu a lásku, jejíž vyznavači bývají také označováni za pražskou kavárnu a jsou nesmířitelnými kritiky prezidenta Miloše Zemana, tak co říkáte tomu střetu, který se vynořuje při každé možné příležitosti a bývá charakterizován i jako duel intelektuálních elit s určitým plebejstvím?

Asi to tak má být vždycky, aby byla nějaká zábava. Já ty pravdoláskovce, upřímně řečeno, obdivuji, protože si zachovali své mocenské jádro od Havla až po Zemana, po celou dobu si udrželi vliv, což je pozoruhodné. To dokázali jen nejlepší američtí gangsteři, nikdo jiný.

Nynější prezident vzbuzuje velké emoce, jedni ho nekriticky obdivují, druzí pro něj nenajdou slůvka dobrého. Jak ho vnímáte vy?

Já ho samozřejmě hodnotím velmi pozitivně, a to podle jeho výroků, ty se mi absolutně líbí. To je ta korespondence s naším způsobem humoru, který vznikl od konce války, ještě než se usídlili komunisti. To byl druh humoru, který používal každý z tehdejších studentů, takže prezident používá náš humor, mluví za nás.

Není ale někdy až přehnaně lidový, neslušela by prezidentskému úřadu ve vyjadřování spíše noblesa, kterou přičítali stoupenci Karla Schwarzenberga svému kandidátovi?

Nezapomeňte, že my jsme Češi. Ta lidovost je vyžadována publikem. Protože my Češi jsme poněkud primitivnější národ z východu. S obdivem jsem se díval na první dva naše prezidenty, kteří dokázali to, co nedokázal kouzelník Houdini ve svých nejdokonalějších kouzlech, že jsme se během několika dnů ocitli ze západu na východě, kde zůstaneme ještě nejméně sto, nebo dvě stě let.

Myslíte si, že bylo šťastné rozhodnutí volit prezidenta přímo, protože pak se rozdělení společnosti na tábory dvou kandidátů z druhého kola přeneslo na celé volební období a společnost je zbytečně polarizovaná a až nenávislná jedna její část vůči druhé?

Tohle žádného normálního člověka nemůže zajímat, protože veškeré reakce na Zemana jsou vlastně extraktem demence. Prostě je to úděl, který nám byl připraven zničením pohraničí a vystěhováním pracovitých Němců; dodáním extrémních živelů byl zničen tenhle národ. Ale ne nadlouho. Jak říkám, sto, dvě stě let, co to je v historii?

V posledních sto letech prošlo státní uspořádání na našem území mnoha dějinnými zvraty. Vy jste znám tím, že je vám nejbližší to nejranější, tedy monarchie. Co na ní tak obdivujete?

Samozřejmě to, že jsme byli středem Evropy. A vždy v té souvislosti připomínám Jana Nerudu. Přečetl jsem si jeho zápisky z cest, exotických na tehdejší dobu, protože byl v Egyptě a v Turecku, a tam jsem se dozvěděl, že se dostal do potíží, takže se ocitl na policejní stanici. A on jako nejznámější vlastenec, národovec, hned vytáhl rakousko-uherský pas a říkal: „Nezapomeňte, že jsem občanem největší monarchie v Evropě, na kterou si nikdo nesmí nic dovolit, ani vy.“ A oni to uznali a pustili ho. Takže tady vidíte, jakou váhu měla rakousko-uherská monarchie, naše vlast.

Takže pro vás není 28. říjen roku 1918, kdy na troskách rakousko-uherské monarchie vzniklo samostatné Československo, významným dnem?

Naopak, to je urážka. Vždyť kdo se chce ze slušivých, hezkých šatů převléci do roztrhaných. Takhle já to беру. Byl to pád, strašlivý pád. Ale teď to je totéž. Třeba Sýrie i další státy byly plus mínus prosperující státy s přísnými vládci. Díky zásahu demokratických sil se zničily jakés takés demokracie v těchhle zemích. Protože tehdy se tam měli jakž takž dobře a teď se zabíjejí. Takže ty zázraky, jak jsem říkal, že se podařily prvním dvěma našim prezidentům, se podařily zase černochovi Obamovi, který zničil všechny arabské státy.

Vám jako rodákovi z Českých Velenic, který měl v dětství polovinu příbuzných v Rakousku a polovinu v Československu, by měla být blízká myšlenka evropanství. Co tedy říkáte tomu vývoji, kdy Evropská unie směřuje k rozplynutí samostatných států a vytvoření jakýchsi Spojených států evropských?

Evropská unie samozřejmě není blízká nikomu, co bychom si nalhávali, protože ono je to v podstatě totéž, jako když jsme byli okupováni Němci. Docházelo k tomuž: přišly zdánlivě zdravé příkazy, ale byly to příkazy nadřazených. A nadřazených. Totéž je Evropská unie. Jsou příkazy o tom, jak mohou být zahnuté banány a podobně. Vždyť je to bezvadné, že Evropská unie žije z úplné stupidity. Třeba Christian Morgenstern, jeden ze slavných německých humoristů, nebo náš Jaroslav Hašek by se váleli smíchy nad Evropskou unií, že došlo přesně na jejich prognózy.

S ironií říkáte, že to je bezvadné žít z úplné stupidity, ale není to spíš alarmující, kolik lidí se zabývá tolika zbytečnostmi a hloupostmi a přizívuje se na projektu Evropské unie?

Ale to bylo za každého režimu. Proč by tenhle režim měl být odlišný od nacistické okupace, komunistické okupace, vždyť to jde takhle pořád dál.

Znamená podle vás Česká republika vůbec něco v rámci Evropské unie?

Kupodivu Evropská unie ví, že Visegrádská čtyřka jsou země, které poznaly z předchozích režimů všechno, co za nic nestojí, a hned vědí, že tyto země nikdy nebudou brát, že banány musí být rovné, protože to, co z Evropské unie přichází, je sice literárně velmi zajímavé – ty rovné banány mě fascinují, to musí být sekáči, že si vymýšlejí takové voloviny – ale tyhle země jsou pro Evropskou unií nestravitelné. Polsko, Slovensko, Maďarsko a my jsme pro ni takové zlobivé dítě, o němž neví otec ani matka, co s ním.

Evropou už více než rok hýbe tzv. migrační krize. Jedni ty statisíce uprchlíků vítají s nadšením, jiní se jich strachují. S přijímáním uprchlíků je ponejvíce spojovaná německá kancléřka Angela Merkelová, jak se vám zamlouvá její vstřícnost vůči migrantům?

Každý z nás touží zjistit, od koho dostává pokyny. Protože to ví každý z Čechů, že dostává pokyny, které plní. Ale proč a k čemu to má sloužit, nad tím je velký otazník. Ona je jen poslušným nástrojem, který plní pokyny od někoho za nějakým cílem. Je ochotná se přizpůsobit, což bylo v nás všech, co jsme zažili ty předchozí režimy. Proto je také ochotná se přizpůsobit, když je to nutné.

K nám zatím uprchlická vlna nedorazila, přesto je téma migrace u nás velice žhavé. Jaký je váš pohled na věc, měli bychom se otevřít příchodu lidí z jiných kultur, nebo ne?

Já myslím, že bychom měli být vstřícní v tom slova smyslu, že by žádný migrant neměl překročit naše hranice. Jinak můžeme být vstřícní i tak, že budeme jako pomoc posílat balíčky.

To vám nebude vadit, když vás za tento postoj zastánci přijímání migrantů označí za xenofoba či za rasistu?

Naopak, já si myslím, že oni jsou rasisti. Ti, kteří se lísají k těm utečencům, jsou rasisti. Podceňují svoji rasu a zdá se jim ta cizí rasa nadřazená, a proto je vítají a lísají se k nim. Nezapomeňte, že dost lidí v zahraničí, ale i u nás, má blízko k demenci. To se nedá nic dělat, ale zase je to dobré pro psychiatry, mají práce habaděj.

Myslíte si, že jsou namísto obavy, že ta nynější evropská civilizace bude tou migrační vlnou lidí z úplně odlišných kultur převálcovaná, nebo to je malování čerta na zeď?

Evropa bude převálcovaná, naprosto přestane existovat. Proč by taky měla existovat? Já jsem byl v Paříži, dokonce i za komunistů, každý rok. Tam jsou oblasti, o kterých moji francouzští přátelé už dávají avízo: po zešeření do těch oblastí nemám chodit. Je to škoda. Protože když člověk jel do Paříže, řekněme před čtyřiceti lety, tak žádný takový problém nebyl. Ovšem pro nás samozřejmě už tehdy byly Amsterdam či Paříž kuriózní proto, že se tam pohybovali zvláštní lidé, na které jsme nebyli zvyklí. Ale nemyslím tím přímo černochoy, ale i Asiaty, Arabi a tak dál.

Je konec Evropy, jak o něm mluvíte, nevyhnutelný, nebo ji lze ještě nějak zachránit?

Na jaře se už oficiálně čekají další tři miliony migrantů, ale hovoří se o dalších milionech, které přijdou potom. Takže když jich přijde během pár let dvacet milionů, tak Evropa musí přestat existovat.

Ale co když je sem Evropa přestane pouštět, vždyť už obracejí kurz i takové země jako Německo a Švédsko?

První začal stavět ploty Orbán, tím vyřešil tak komplikovanou situaci, jen to hvízdlo. Já myslím, že nejlepší vtip, který teď koluje mezi lidmi, je ten, že Merkelové volá z hranic vysoký důstojník a říká: „Vážená paní kancléřko, co máme dělat s těmi třiceti miliony tady?“ A ona odpověděla: „Pustit.“ A on na to: „Dobře, ale oni jdou od nás pryč. Jsou to většinou Němci.“ Takže to byl vtip. Ale Němci začnou přicházet k nám, protože Německo bude islámské. Třeba už jen proto, že ti nově příchozí mají mnohem více dětí. Když je ta žena pořád v domácnosti, tak od toho muže zřejmě vyžaduje, aby dobře uvařil a dobře dělal další děti.

Berete jako ortodoxní katolík islám jako hrozbu?

My jsme si s islámem dokázali poradit. Protože třeba muslimové, což je velmi zajímavé, byli vždy podrženi Turkům. A moji turečtí přátelé vždy brali muslimy – nikoli v náboženském slova smyslu, ale v občanském slova smyslu – za podržený element. Já si myslím, že nejdokonalejší prezident od první světové války byl v Evropě Kemal Atatürk, který jediný dokázal Turecko zevropanizovat. Přiznal volební právo ženám, nikdy se náboženství nesmělo spojit s diplomacií, s pedagogickou a jakoukoli veřejnou činností. Každý mohl být doma věřící, ale nesměl to nikdy podle zdravých názorů Atatürka mísit se svým povoláním. Takže Turecko se stalo naprosto evropskou zemí, stejně jako teď se zase stává naprosto islámskou zemí. Vidíte, stačí výměna prezidentů a dojde k čemukoli. Ta současnost je pro Turecko i pro mé přátelé v něm naprostou tragédií, protože všechno se mění. Ve městech to trošku zůstává, ale jako celek je s Tureckem konec.

Co říkáte tomu, že Turecko má inkasovat od zemí Evropské unie tři miliardy eur, aby zastavilo migranty, ale vypadá to, že ve skutečnosti pro to nic nedělá?

Místo tří miliard budou chtít třicet miliard. O co jde? A i pak to bude vypadat stejně. Ale to je v pořádku, protože Evropané jsou blízko demenci, tak proč to nekorunovat placením Turky. Tedy ne Turků, to bych byl všemi hlasy pro, ale placením Erdogana, jejich prezidenta.

Když mluvíte o Evropě, že je blízko demenci, jak se to projevuje?

Evropa by byla velmi inteligentní, ale takový ten plíživý krok k demenci se kupodivu objevil ještě před příchodem imigrantů, objevil se postupně a zase jsme u Rakouska-Uherska. To nepřicházelo v úvahu, aby mladý člověk zdvořile nepustil starého, aby nepustil starého dědka nebo starou bábu sednout ať už na lavičce v parku nebo na dráze. Taková ta všeobecná inteligence, nemyslím tím skupiny vysokoškoláků, ale celková inteligence byla za Rakouska-Uherska, řekněme, o osmdesát, ale pravděpodobně víc procent vyšší než ta současná, to je jasné. Také církve hrála velkou roli; teď už ji nehraje, i když kostely v Praze jsou plné, ale odliv od ní je pochopitelný. Jak jsem říkal, lidé jdou k demenci plíživým krokem, ale ono se to zrychlí, nesmíme ztrácet naději. Krok k demenci se určitě zrychlí.

Myslíte si, že se naší zemi v rámci možností povedla přeměna společnosti po roce 1989 ve smyslu přechodu k demokracii?

Určité vrstvy byly v jednání mezi svými vždy demokratické. V nich se hovořilo otevřeně, vymýšlely se vtipy a to ostatní bylo mimo. Tak to, bohužel, nebude moci být s těmi imigranty, protože ti už nebudou jen tak mimo, jako tomu bylo za předchozích režimů.

Vy tedy nevidíte nijak velký rozdíl v období před rokem 1989 a po něm?

Vidím jeden zdařilý rozdíl – to otevření hranic pro všechny, to ano. Ale to je jediné. Kdyby se v politice objevily osobnosti, tak bych viděl i přínos v tom vybírat si ve volbách. Ale žádné osobnosti nevidím. Není rozdíl v inteligenci nebo schopnosti komunikace mezi prodávacem párků a nějakým ministrem. Ale to je ten pád Evropy. Ne ale s příchodem imigrantů, ale tím, že náboj, který byl za Rakouska-Uherska, postupně zřidnul. Takže to, že se otevřely hranice, je vynikající. To, že každý může říkat, co chce, je vynikající, ale devadesát procent lidí je stejně obezřetných v tom, co říká. Kdybyste zastavil někoho na ulici, tak vám bude odpovídat váhavě a říkat „nevzpomínám si“ nebo „je to možné“. V tomhle duchu by s vámi cizí člověk hovořil, žádná změna není.

Spousta lidí na politiku a na politiky nadává, jaký vztah k nim máte vy?

Naprosto lhostejný. Je pravda, že někteří politici jsou svým způsobem sympatičtější než druzí. Já třeba uznávám bývalého prezidenta Václava Klause, i když byl ve formulacích o poznání obezřetnější a opatrnější než Miloš Zeman. Zeman se mi líbí, že neváhá použít jakékoli přirovnání a je mi blízký v té ironii. My třeba nadáváme na naše prezidenty, ale podívejte na Ameriku. Která země má tak blbé prezidenty jako oni? Žádná; před tím je třeba se sklonit. A jinak mi v politice chybí půvabné ženy.

Prý používáte typy některých politiků do svých ilustrací, co je na tom pravdy?

Od jaktěživa, ale takovým rafinovaným způsobem. Mě vycvičili bajkaři, třeba La Fontaine, když se posmíval určitému politikovi a kreslíř, který pro něj pracoval, použil přesně kostým toho politika, ale do toho kostýmu posadil prase nebo jiné zvíře. A když přišel cenzor – cenzori budou v každé době – a říkal: „Vy si děláte legraci z našeho ministerského předsedy.“ Tehdy to byl samozřejmě nějaký šlechtic. A ten bajkař se na něj podíval hlubokým pohledem a povídal: „Vy v tom vidíte našeho ministerského předsedu?“ Ten cenzor se zalekl, protože za to mohl následovat pouze žalář, a nechal to být. Takže bajkaři – ti tři nejslavnější: La Fontaine, Krylov a Ězop – nás vycvičili všechny. Takže nechtě žijí bajkaři. Bajkaři jsou jediným oslazením jinak chmurně hořké současnosti. Politiky ve svých kresbách ale používám jen jako typy. Abych kreslil je samotné, tak to si nezaslouží.

Adolf Born je malíř, kreslíř, ilustrátor, animátor, karikaturista a kostýmní výtvarník. Roku 1974 byl na světové výstavě v Montrealu jmenován karikaturistou roku. Je znám svými monarchistickými postoji.

Poznámka redakce: S těmito podivnými názory Adolfa Borna nesouhlasíme, ale chceme poskytnout čtenářům možnost, aby slyšeli i jiné názory. Vznikne-li tím nějaká diskuze, tím lépe...

Zaplatili jste členské příspěvky nebo předplatné Věstníku \$25?

ROZHOVOR Po teroristických útocích v Bruselu by měly evropské vojenské síly vniknout na území Islámského státu a srovnat ho se zemí, prohlásil uznávaný kardiochirurg profesor Jan Pirk. „Pokud se nevzpamatujeme, evropská kultura, bohužel velice brzy, skončí. A nebude to poprvé, co čelíme podobné hrozbě; vždyť jsme před pár sty lety Turky zastavili u Vídně. A teď si z nás Turecko dělá srandu a dojnou krávu,“ řekl v rozhovoru pro ParlamentníListy.cz přednosta Kardiocentra a Kliniky kardiovaskulární chirurgie IKEMu.

Kardiochirurg Jan Pirk

Foto: **Hans Štembera**

Jaké důsledky budou mít podle vás teroristické útoky v Bruselu, sídle Evropské unie a Severoatlantické aliance, pro Evropu a Českou republiku?

V jednom rozhovoru se mne nedávno ptali, jestli si myslím, že bude válka. A já jsem říkal: nebude, protože už je. Tohle je svým způsobem teroristická neboli partyzánská válka. To není nic jiného. Dělat atentáty, vyhazovat pomocí výbušnin nevinné lidi do vzduchu je teroristický způsob vedení války.

Myslíte si, že tato teroristická válka dojde až k nám? Máme se bát podobných útoků, jaké už zažil New York, Londýn, Paříž, Brusel, Istanbul?

Myslím si, že ne, protože pro islámské teroristy nejsme zajímavým cílem. Nezapomínejme, že celá Česká republika je počtem obyvatel na úrovni jednoho průměrného čínského města. A tam stačí jeden starosta. My nejsme střed světa, nejsme hybná síla ve světě, takže nemyslím, že bychom teroristům stáli za tu námahu, aby se tady angažovali, protože by to nemělo ten dopad. Oni zcela určitě cílí na velmoci. Doufám, že jsem správným prorokem.

Belgie je také malá země, i když jinak důležitá, protože tam je sídlo Evropské unie i NATO.

Je to vlastně hlavní město Evropské unie. Proto nemyslím, že by teroristé podobně cílili na nás. (Poznámka: Kiska navrhuje v Popradě vytvořit středisko NATO !!!)

Myslíte si, že Evropa, která žije od druhé světové války v podstatě v klidu a míru, je připravena čelit brutálním teroristickým útokům?

Doufám, že tyto atentáty už zatřásly vedením Evropské unie a že se evropští politici konečně probudí. Já jsem lékař, nejsem pro žádné vraždění lidí, ale jsem přesvědčen, že by měly vzniknout evropské ozbrojené síly a vniknout na území ovládané Islámským státem a Islámský stát vykořenit a zlikvidovat. Na hrubý pytel hrubá záplata.

Po tom, co se teď odehrálo v Bruselu, by tam prostě měla vtrhnout silná armáda spojených evropských a amerických sil, zlikvidovat to tam a udělat z toho poušť.

Souvisí podle vás terorismus se současnou migrační krizí, jak někteří odpůrci migrace tvrdí, nebo by tu byl i bez ní, ostatně jako předtím?

To si netroufám říci. Ale nechápu západoevropské politiky. Když je v Paříži tak velká muslimská komunita, je tam městská čtvrť, kam ani nemůžete bezpečně vstoupit, kde žije už druhá generace muslimů a doposud se vůbec nedokázali v Evropě aklimatizovat. Jak tedy evropští politici mohou očekávat, že nově přichozí migranti se evropskému způsobu života přizpůsobí? Vietnamci i Ukrajinci, kteří žijí v České republice, se u nás bez problémů integrovali. Ale v západoevropských zemích už žijí dvě generace muslimů, stěžují si, že žijí ve špatných podmínkách, ale za celou tu dobu nepřijali náš způsob života, naši životní filozofii. Jak může někdo očekávat, že lidé ze stejných zemí, kteří sem teď přijdou, navíc bez dokumentů a povolení, se v Evropě budou socializovat a splynou s naší populací, když tady máme příklad, že dvě generace ze stejných zemí, které sem přišly v minulosti legálně, to neudělaly?

Nemůže to být částečně i vina evropských politiků, že arabské komunity ponechaly samy sobě, nesnažily se je integrovat do místní společnosti, nebo jsou to podle vás lidé tak odlišné kultury a hodnot, že se prostě naší civilizaci nedokáží přizpůsobit?

Stará se někdo o to, jestli se tady Vietnamci integrovali? Říká jim někdo: Vietnamci, měli byste dělat to nebo ono? Když přijdu někam za lepším životem, musím počítat s tím, že já přijmu kulturu té země, a ne že mne někdo bude prosit a vytvářet mi podmínky, abych se mohl přizpůsobit. Oni sem přišli kvůli něčemu; úplně jiná je situace s americkými černochy ve Spojených státech amerických, protože oni tam byli odvečeni násilím. To je něco úplně jiného. Ale třeba Vietnamci, stejně jako Ukrajinci, přišli také někam s vidinou spokojenějšího života a sami pro to něco udělali. Nikdo jim nedával berličku, aby jim vytvářel vhodné podmínky. Oni se sami snažili, podmínky si vytvořili a jsou úplně integrováni do naší společnosti. Ale v Evropě jsou dvě generace muslimů, kteří toho nebyli za několik desítek let schopny. A teď sem přicházejí ilegálně lidé ze stejných zemí: těžko lze očekávat, že to dopadne lépe.

Takže podle vás je muslimská víra a kultura natolik odlišná, že neumožňuje, aby tito migranti bez problémů splynuli s evropskou populací a přijali naše pravidla?

Něco jiného je, když k nám přišli křesťané ze Sýrie nebo Iráku. U nich předpokládám, že jsou nám mnohem bližší a že se dokáží integrovat. Ale muslimové nám ukázali, že to nedokázali ani za dvě generace.

Když je zdejší kultura i způsob života pro ně tak odlišný a v podstatě nepřijatelný, proč sem podle vás jdou a nesnaží se zůstat v prostředí, které je jim bližší? V jímých arabských zemích, Turecku apod.

Těch příčin je celá řada. Za prvé vědí, že dostanou z jejich pohledu astronomické částky peněz, aby tady mohli žít. A druhý důvod, kterému se lidé smějí, ale u mladých mužů ho vidím jako docela reálnou věc, je, že sem jdou kvůli ženám. Matematicky je to jednoduché: když v zemích, kde je povoleno mnohoženství, mají staří a bohatí muži čtyři ženy, tak na ty mladé se nedostane. A když jim někdo řekne, že v Evropě je spousta děvčat, navíc, když je vidí v normálním oblečení, mají pocit, že jsou nahé, protože doteď viděli ženám jenom oči, tak to také není zanedbatelný faktor. Nakonec silvestrovské události v Německu to dokázaly.

Myslíte si, že je příchodem tak početné muslimské komunity, která proudí v posledních letech a měsících do Evropy, ohrožena evropská civilizace?

Bezpochyby. Pokud se nevzpamatujeme, tak evropská kultura, bohužel velice brzy, skončí. A nebude to poprvé, co čelíme takové hrozbě, vždyť jsme před pár sty lety Turky zastavili až u Vídně. A teď si z nás Turecko dělá srandu a dojnou krávu.

Takže si nemyslíte, že by nás Turecko zachránilo před další migrační vlnou, jak doufá Evropská unie po podepsání dohody o vracení uprchlíků s Tureckem?

Ale vždyť musíme za jednoho vráceného jednoho přijmout. To nepovažují za řešení. Navíc za jakou to bude cenu. Mělo to být za tři miliardy pro Turecko a dnes už chtějí šest miliard a požadavky budou pokračovat. Představte si, že se zruší vízová

povinnost pro Turecko: už dnes je Německo plné Turků, kolik jich pak okamžitě přiletí po zrušení vízové povinnosti do Evropy? Jsem přesvědčen o tom, že naše civilizace je skutečně vážně ohrožena.

Shodujete se tedy s lidmi, kteří tvrdí, že naše doba nápadně připomíná chvíle před pádem Římské říše?

To já říkám už pětadvacet let.

Myslíte si, že je této katastrofě pro naši civilizaci ještě možné zabránit, nebo je už podle vás pozdě?

Jsem přesvědčen, že ano, protože jsem o tom nedávno vedl diskusi s monsignorem Tomášem Holubem, který teď bude vysvěcen na plzeňského biskupa. On má také podobný názor, ale říkal, a tím mi dal naději, že přes to všechno se křesťanství v klášterech udrželo. Je tedy možné, že evropská civilizace bude převálcována, ale že v klášterech se její hodnoty uchovají.

To nejsou příliš optimistické vyhlídky.

Ne, nejsou. Je to strašné. Když byly svrženy bomby na Hirošimu, zahynuly tisíce nevinných lidí, ale válka se zkrátila o dva tři roky, čímž se zachránily miliony životů, protože jinak by se Japonci nevzdali, bojovali by a padlo by několik milionů spojenců. Bylo to strašlivé řešení, ale na druhé straně ušetřilo víc lidských životů. Ale přes ten pesimismus, protože pro optimismus nemám velký důvod, přeji lidem, aby si užili velikonoční svátky se svými rodinami, aby si odpočinuli a přišli na jiné myšlenky.

Karel Čapek, Válka s mloky, 1935

Nemusíte hledat žádná Nostradamova proroctví, stačí podívat se na Válku s mloky od Karla Čapka. Čtete a zamyslete se!!!!

„Tak co je v těch novinách?“ ptá se s oteckou strohostí.

„Celkem nic, tatínku,“ povídá syn. „Tadyhle jenom čtu, že se ti Mloci už propracovávají až po Drážďany.“

„Tak to je teda Němec v troubě,“ konstatuje starý pán. „Viš, Frantíku, tihle Němci, to byl moc divný národ. Vzdělaný, ale divný. Já jsem znal jednoho Němce, on byl šoférem v jedné továrně; a to byl takový hrubý člověk, ten Němec. Ale vůz měl v pořádku, jen co je pravda.“

„Tak vida, Německo už taky zmizelo z mapy světa,“ přemítal pan Povondra. „A jaký fofr dřív dělalo! To ti byla hrůza: samá armáda a samá vojna - Kdepak, na Mloky nestačí ani Němec. To viš, já ty Mloky znám. Pamatuješ, jak jsem ti je ukazoval, když jsi byl ještě takhle malý?“

„Dávejte pozor, tati,“ řekl syn. „Bere vám ryba.“

„Halo, vy lidé! Zachovejte klid. Nemáme vůči vám nepřátelských úmyslů. Potřebujeme jenom víc vody, víc břehů, víc mělčin pro svůj život. Je nás příliš mnoho. Už pro nás není místa na vašich březích. Proto musíme odbourat vaše pevniny. Uděláme z nich samé zálivy a ostrovy. Tím se dá délka světových břehů zpětinasobit. Budeme stavět nové mělčiny. Nemůžeme žít v hlubokém moři. Budeme potřebovat vašich pevnin jako materiálu k zasypání hlubin. Nemáme proti vám nic, ale je nás příliš mnoho. Můžete se zatím odstěhovat do vnitrozemí. Můžete se uchýlit do hor. Hory se budou bourat až nakonec. Vy jste nás chtěli. Vy jste nás rozšířili po celém světě. Nyní nás máte. Chceme s vámi vyjít po dobrém. Budete nám dodávat třaskaviny. Budete nám dodávat torpéda. Budete pro nás pracovat. Bez vás bychom nemohli odklidit staré pevniny. Hallo, vy lidé. Chief Salamandr vám jménem všech mloků světa nabízí spolupráci. Budete s námi pracovat na odbourání vašeho světa. Děkujeme vám.“

Zaplatili jste členské příspěvky nebo předplatné Věstníku \$25?

Nemci k nám vysídlia migrantov. Bolo to dlhodobo pripravované. Ďalšie desiatky miliónov migrantov sú v pohybe. Závažná slová českého exprezidenta Václava Klauza

Z Internetu 17. 3. 2016

Václav Klaus (vpravo) a Jiří Weigl

Foto: Hans Štembera

Inštitút Václava Klauza usporiadal v utorok 15. marca diskusiu na tému migračnej krízy, v ktorej autori knihy *Sťahovanie národov Václav Klaus a Jiří Weigl* prezentovali ďalšie postrehy k fenoménu súčasnej masovej migrácie.

Klaus na úvod povedal, že 15. marec v súčasnosti nadobúda nový význam, lebo z Nemecka pre Čechov opäť prichádza nebezpečenstvo. Teraz v súvislosti s tým, že masovú imigráciu otvorene podporuje nemecká kancelárka Angela Merkelová. „Keď som bol na večeri na Hrade s poľským prezidentom Dudom, tak mi poľská veľvyslankyňa povedala: „Ako ste mohli hovoriť na akciách AfD? Veď sú to fašisti,“ prezradil Klaus čerstvý zážitok. Že sú AfD fašisti, vraj čítala veľvyslankyňa v novinách...

Podľa Klauza zničenie blízkových krajín, spôsobené americkým vývozom revolúcie, vytvorilo migračný potenciál. Samotný potenciál však nestačil, muselo prísť ešte pozvanie. A to prišlo.

Nemci sem budú vysídľovať migrantov, to je úplne jasné

Faktorov vyvolávajúcich dopyt po príchode do Európy je podľa Klauza niekoľko: 1. prerod Európy na sociálny štát, kde spoločnosť umožňuje niektorým ľuďom žiť bez toho, že musia pracovať, 2. prerod Európy z národných štátov na Európsku úniu, v ktorej sú rozmazané kompetencie aj zodpovednosť, 3. fatálny ideologický posun a opustenie tradičných európskych hodnôt a ich nahradenie multikulturalizmom, genderizmom, humanrightizmom a tak ďalej, 4. poslednou kvapkou bolo explicitné pozvanie imigrantov.

Za tým je podľa Klauza ambícia vytvoriť novú Európu a nového Európana, ktorý nebude mať národnú identitu a národné korene, vyprázdneného jedinca bez identity, ktorý bude „euroobčanom“. To, čo sa dnes deje, bolo podľa exprezidenta už dlho pripravované. Klaus rozprával, že na samite v Caen, kde sa riešila aj migrácia z Afriky, vyvolal „škandál“, keď povedal francúzskemu prezidentovi Jacquesovi Chiracovi, že keby neblbli so sociálnym štátom..., tak Chirac „vyskočil“ a kričal, že Klaus chce zničiť sociálny štát.

„Nemci sem budú vysídľovať migrantov, to je úplne jasné,“ povedal Klaus. „Všetko je potrebné hľadať v neblahej ideológii ľudských práv,“ povedal. Podľa Klauza je teraz bojiskom Európy, kde sa strhne rozhodujúca bitka, Nemecko. Volebný výsledok AfD označil za mimoriadny.

V Nemecku to vriie

Klaus spomenul, že v Nemecku je situácia napätá. Majitelia sál vypovedajú AfD zmluvy, lebo sa im anarchisti a extrémni ľavičiarci vyhrážajú útokmi alebo ich aj páchajú. V Česku je napriek tomu pokoj. „V Českej republike je vďaka Sobotkovi a Babišovi celkom demokratická situácia,“ smial sa Klaus. „Ja skôr vidím budúcnosť v Podvolení,“ povedal pesimisticky exprezident. Narážal tak na knihu Michela Houellebecqa o tom, ako moslimovia ovládnu Francúzsko. Túto publikáciu Klaus označil za povinné čítanie.

Jiří Weigl zas tvrdil, že individuálna migrácia je normálna rovnako ako dávať ľuďom individuálny azyl. Nemožno ale riešiť problémy národov tým, že sa celé masovo presťahujú do Európy. V súvislosti s migračnou vlnou sa útočí na city Európanov. „Hľadajú údajne záchranu, ale vyberajú si najsociálnejšie štáty Európy,“ povedal na adresu údajných utečencov Weigl.

Podľa Weigla je povinnosťou politika brániť záujmy občanov jeho krajiny, ktorí mu dali mandát. Pripomenul, že sýrsky konflikt nie je jediný, kde ľudia nekonečne trpia. Takýchto udalostí bolo veľa, ale nikomu nenapadlo, že by sa ľudia z postihnutých krajín masovo nasťahovali do Európy. Pripomenul, že za čínskej kultúrnej revolúcie zahynuli desiatky miliónov ľudí, ale USA v tom období neponúkli azyl všetkým Číňanom, ktorí by oň mali záujem pre prenasledovanie. „Keby to Spojené štáty urobili, dnes by boli jednou z provincií Číny,“ dodal.

Weigl varoval, že v pohybe sú ďalšie desiatky miliónov ľudí, ktorí môžu doraziť do Európy. Len Nemci očakávajú v nasledujúcich rokoch vo svojej krajine ďalšie tri milióny migrantov.

Migranti môžu rýchlo začať spoznávať krásy Prahy

Cieľom podľa Weigla nie je pomáhať utečencom, ale dostať čo najviac ľudí z Orientu a Afriky do Európy a presadiť ich prerozdelenie. To je kľúčové. Merkelová nehovorí o zastavení migrácie ani o jej strope, ale stále presadzuje prerozdeľovanie. Presadzovaná dohoda s Tureckom je iba ďalším prostriedkom na prerozdeľovanie.

Weigl hovorí, že je nezmysel myslieť si, že u nás migranti nebudú. Dostanú európsky azyl, bude jednotný európsky štandard v rámci „jednotného celoeurópskeho riešenia“, EÚ presadí dane na utečencov a tí budú financovaní zo spoločných európskych peňazí, cudzinci budú mať volebné právo. Migranti potom zistia, že v ČR sú nižšie náklady a bude sa im tu lepšie žiť, keď bude pre „utečencov“ jednotná sociálna dávka. Neziskovky sa postarajú, aby tu mali migranti kde bývať. „Migranti môžu rýchlo začať spoznávať krásy Prahy a zistiť, že sa v Českej republike žije celkom dobre,“ povedal Weigl.

Bude to podobné ako s Nemeckom, na ktoré Sýria nemala historické väzby (Sýria mala ako bývalé mandátne územia väzby na Francúzsko a jej elity sú frankofónne), pritom sa umelo vyvolalo, aby šli migranti do Nemecka. To dokazuje, že migrácia je neprirodzená a riadená. Rovnako tak môže byť riadené, aby šli migranti do stredo-východnej Európy. Weigl upozornil, že aj keď balkánsku cestu zatvoria, milióny utečencov prídu zo severnej Afriky cez Taliansko. Optimisticky dodal, že keď budeme chcieť, migračnú vlnu môžeme pomerne jednoducho zastaviť. Ale musí byť vôľa. Dôkazom je, ako Macedónsko teraz stráži hranice. „Hranice možno veľmi ľahko uzavrieť a nikoho cez ne nepúšťať,“ uzavrel Klausov bývalý kancelár.

*Nezapomeňte, že Valná hromada Sokola Sydney bude
v nedeľu 1. května 2016 ve 14.00 hodin
v sokolském Národním domě ve Frenchs Forest.*

VZLETNÉ SLOVO – a má je Jaroslav Seifert

BŘEZEN

Pozdravte ještě jednou zimu,
skloňte se k sněhu tajícímu.
kus jara už k nám padlo z výšek:
podléška, modrý větrníček.

Otvírá očka ještě spící,
jako když dítě na polštáři
v den již se rozednívajících
dívá se po matčině tváři.

A ta, jež nemůže se vynadívat,
musí se smát a počne zpívat.

DUBEN

Už ze skal zlato tařic stéká,
až dolů, tam, kde jarní řeka
vlnami svými, něžná, hravá,
rákosí šumně pročesává.

Beránci něžní! Noži klnu,
dřív než vám rudě zbarví vlnu.
Kukačka, která jaro vítá,
v zeleni listí pozakryta,

léta nám krutě odpočítá.

Tak dovedl pozdravovat nadcházející jaro náš největší moderní básník. Byl on někdy za mlada sokolíkem? Asiže jím nebyl. Nebyl jím, byl ale velkým spolutvůrcem našeho moderního jazyka. Ovšemže už měl cestu prošlapanou Jungmannem a jeho následníky – dovedl ji ale obestříti tou nejbujnější zelení. Za jeho času nebyla ještě řeč vtěsnána do strojků a rychlých a ducha ničících mačkad... Nu prosím – on, dítě zaprášeného a uplivaného pražského Žižkova – a jak on se uměl vnořit do čerstvin českého kraje! S podivem je i to, že Seifert tvořil krásnou češtinou i v době, kdy vyjadřovat se nehulvátsky čpělo zradou oficiálního takésocializmu.

Seifertův současník – skorosoučasník – básník Josef Hora o jeho poesii napsal, že „z každého jeho verše téměř cítíte hluboký přízvuk básnické pravdy. Nezahaluje ji do symbolických obrazů, vyslovuje ji docela prostě, veršem zcela samozřejmým působícím víc vnitřním citovým vlněním než formální rafinovaností...“. Podobně o něm píše František Hrubín. Ten mladého Seiferta kdysi poslouchal v Husově lidové škole ve Vladislavově ulici v Praze a teď o něm praví: „...Osmadvacetiletý Jaroslav Seifert, zázračný chlapec, tam recituje své verše, sedě za stolkem a podpíraje si hlavu dlaní. Dívá se upřeně malým sálem na stěnu za námi a v očích, zastřených chlapeckou melancholií, modrají se mu jiskřičky nevinného uličnictví. Těma očima si nás podmaní navždy. Jeho hlas jako by si začátek verše troufal zazpívat vyšším tonem, ale pak přidušeně klesá, aby se opět povznesl s novým veršem. Báseň dostává další, velmi zvláštní rytmus. Řekli byste, že se to gesto, trochu nonšalantní (hlava opřená o dlaň), nehodí k přednesu veršů na veřejnosti. Ale především to nás okouzluje: vždyť jsme to přece celí my!“. Tato slova zvláštního uznání a ocenění Seifertovy tvorby nalézáme na stránkách obalu knihy Seifertových básní *Jablko z klína, Ruce Venušiny a Jaro*, sbohem vydané v Praze roku 1990. – Zde uveřejněné verše o měsících březnu a dubnu si možná nevysluhují punc básnické vznešenosti – leč Seifert to je!

Uvážíme-li, že ještě jen takových nějakých sto let před Seifertem pokulhávala česká řeč, byť již opřena o berle poskytnuté jí kdysi tak obětavě Jungmannem a českými velikány devatenáctého století, za ruštinou a polštinou, nalézáme v Seifertově vázané mluvě vzácně uspokojení. Ano, milí přátelé – naše první republika dovedla proměnit podhoubí devatenáctého století v úžasnou sklizeň! A ovšem – Seifertova čeština znovu a znovu dokazuje schopnost naší české řeči vyjádřit ty nejjemnější odstíny lidského uvažování...

Je velmi pravděpodobné – leč netroufám si to tvrdit – že Jaroslav Seifert je dosud našim největším českým básníkem. Byla mu udělena Nobelova cena – a mnoho takových uznání si Češi věru nevysloužili.

Bořek Šindler

[Pozn. redakce: Tařice (*Aurinia*) je rod rostlin z čeledi brukvovité: tařice skalní (*Aurinia saxatilis*)]

Hádankový koutek

Pan **Richard Toman**, jako obvykle, vyřešil všechny tři hádanky z únorového Věstníku správně. A musím přiznat, že nebýt jeho, už bych to i já byla vzdala... Jak jsem už dříve vysvětlila, všechno se musí vejít do jedné stránky. Aby se mi sem vešly nové hádanky, vypustím dnes popis předchozích problémů a přidám jen jejich řešení.

1. Who loses, wins...

Solution: Each knight takes the other's horse!

2. Thought Detector

Solution: Sorry, there are no **elephants** in **Denmark**!

Note: The number you chose is skilfully removed, so the resulting letter is always letter **D**! As **Djibouti, Dominican Republic & Dominica** will not come easily to most people's minds, one is stuck with **Denmark**. **Echidnas** are not that large...

3. Headpiece

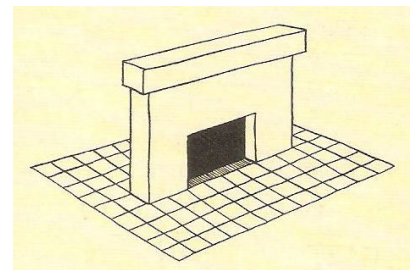
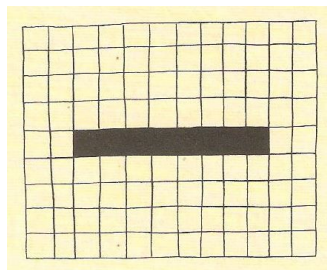
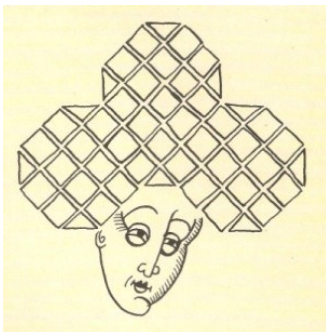
Solution: The blind lady knows that the first lady could only know the colour of her headpiece if she saw both other ladies wearing white. This means that either the second or the third lady could still have a white headpiece, but definitely not both! So the blind lady also knows that the second lady would have to see the white headpiece on her (the blind lady) to be sure her own was black. As she did not, the blind lady knows her headpiece must be black.

Dnešní hádanky:

Všechny tři nové hádanky jsou opět z knihy **Fabrice Mazza "Enigma"**.

1. Cut-Out

Cut this headpiece into four superimposable parts.

2. Carpet

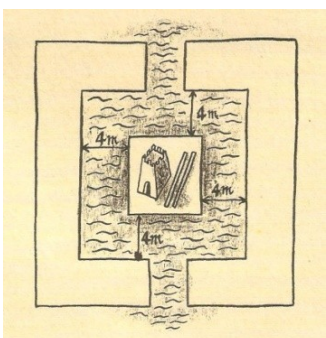
Charlemagne's bedroom measures 12 m x 9 m.

In the middle is a rectangular chimney which is 8 m long and 1 m thick. The net floor area of the room is therefore 100 m² (12x9 - 8x1 = 100). It is represented in the diagram above. To make it more comfortable, the Emperor would like to cover the floor with a carpet brought back from the East, which measures 10 x 10 m.

How can he cover the floor of the room with the carpet by cutting it into two equal and superimposable pieces? **Note:** Don't worry if you can't solve this, as it is extremely hard!

3. Avalon

Avalon is a square island surrounded by a river which is 4 m wide. You have two planks which are 3.9 m long and a few centimetres wide. How do they need to be arranged to make a stable bridge that lets you get to the legendary island?

Maria Daňková
MariaDankova@gmail.com
Tel: (02) 9939 1031
Mob: 0448 893 788

*Viktor Ponrepo, vlastním jménem Dismas Šlambor (6. 6. 1858 – 4. 12. 1926)
byl český průkopník kinematografie, majitel prvního stálého
kina v Praze v domě U modré štiky v Karlově ulici.*

KINO PONREPO – SOKOLSKÝ NÁRODNÍ DŮM SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v sokolském Národním domě v prvním patře 16 Grattan Crescent, Frenchs Forest v 14.00 hodin.

Neděle 15/5/2016 v 14.00 hodin:

JAN HUS

1412 – 1415: Mistr Jan Hus ve svých kázáních v Betlémské kapli pranýřuje zlořád v církevní organizaci. Je postížen papežskou klatbou a vyzván, aby na Kostnickém koncilu obhájl své učení. Krále Zikmunda však nepřesvědčil a 6. 7. 1415 byl jako kacíř upálen. JAN HUS vznikl jako první část Husitské trilogie, velkoryse pojatého filmového projektu, který byl silně ovlivněn dobovou ideologizací historie. **Režie:** Otakar Vávra. **Hrají:** Zdeněk Štěpánek, Karel Höger, Jan Pivec, Vlasta Matulová, Ladislav Pešek, Gustav Hilmar, Vítězslav Vejražka, Eduard Kohout, Bedřich Karen, František Smolík, Otomar Krejča st., Vladimír Řepa, Marie Tomášová, Josef Mixa, Eduard Cupák, Vladimír Hlavatý, Rudolf Deyl st., František Kreuzmann st., Vilém Besser, Marie Brožová a jiní.

Neděle 5/6/2016 v 14.00 hodin:

JAN ŽIŽKA

Odehrává se v letech 1419 – 1420 a zachycuje stupňování napětí a nenávisti lidu proti teroru všemocné katolické církve a panstva, které přeroste v revoluci a první velké vítězství „božích bojovníků“ nad křížáckými vojsky v bitvě u Sudoměře (Sudoměřic). V epickém vyprávění podle král Václav IV. hrozbám Říma a dá rozkaz odzbrojit Pražany. Žižka vybojuje velký vnitřní zápas, aby se nakonec postavil na stranu lidu. Neuposlechne králův rozkaz a nechá otevřít královské zbrojnice a rozdat zbraně lidem. Pražskou defenestrací, kdy jsou konšelé vyhozeni z oken radnice, začíná husitská revoluce, proti níž vyhlásí Zikmund křížovou výpravu. Toho už se ovšem král Václav IV. nedožije. **Režie:** Otakar Vávra. **Hrají:** Zdeněk Štěpánek, František Horák, Karel Höger, Vlasta Matulová, Ladislav Pešek, Jan Pivec, Václav Voska, Vítězslav Vejražka, Gustav Hilmar, Miloš Kopecký, Gustav Opočenský, Vladimír Leraus, Marie Tomášová, Vilém Besser, Jaroslav Vojta, Marie Vášová, Vladimír Ráž, Otto Lackovič, František Kreuzmann st., Míla Pačová, Rudolf Hrušínský, Gustav Hilmar a jiní.

LETEM SVĚTEM

Sokol de Paris z ledna tohoto roku hýří všemi svými šesti stránkami – ano, vpravdě hýří celými šesti stránkami! Jsou všechny opatřeny různobarevnými snímky s texty povětšinou francouzskými s jemným přídavkem české věty tu i tam. Dočtete se o oslavení dne svatého Václava, i o dni svatého Mikuláše. Záhadou mi však zůstává snímek spícího nemluvněte s textem „Un petit Vaclav Kopecky est né“, narodil se malý Václav Kopecký – bez čárek – v části zaobírající se geograficky tématem „Sur le pré du Sokol a Gournay sur Marne“.

Nový Polygon z prosince minulého roku má na titulní stránce snímek z Běloruska doplněný článkem Světlany Vránové „Tak blízká diktatura“, o dnes již samostatném Bělorusku. Autorka tuto republiku navštívila a seznamuje čtenáře s fakty o onom státě na severozápad od České republiky. „Češi nejenže o Bělorusku zhola nic nevědí, oni dokonce neberou na vědomí jeho existenci!“ uvádí hned na počátku své zajímavé cestopisné úvahy. Vránová možná dosud netuší, že po světě chodí miliony neznalců, kteří nevědí nic ani o existenci Čechů a jejich státu – leč to jen tak mimochodem. „Bělorusko je nádherná země. Na rozloze třikrát větší, než je naše vlast, žije stejný počet obyvatel jako u nás. Minsk má dva milióny obyvatel, v ostatních pěti oblastních městech žijí téměř další dva milióny...“. Autorka nás dále informuje, že Bělorusko má největší rozlohu bažin v Evropě, které jsou rájem „pro tisíce druhů jinde extrémně vzácných živočišných i rostlinných druhů. Překrásné rozlehlé lesy i pralesy s téměř nedotčenou přírodou... Naprosto minimální turistický ruch – pokud se někam vypravíte, téměř jistě tam budete sami... Milí a pohostinní lidé, kteří vám snesou modré s nebe“. To všechno jsou novinky hodné našeho pozoru – a já rád přiznávám, že o Bělorusku i já vím především jen to, že zrodilo jednu výbornou tenistku, Viktorii Azarenkovou. Tento článek Světlany Vránové obsahuje i mnoho dalších pozorování a informací, například i o jazycích v Bělorusku používaných – ale musel jsem se nakonec vzdát autorčina komplikovaného vysvětlování. Podržím si jen dojem touto četbou nabytým, že na běloruském venkově se hovoří většinou jen bělorusky. – Toto vydání Nového Polygonu obsahuje ovšem i celou dlouhou řadu dalších zajímavostí – a rád bych upozornil především na cestopisné a historické úvahy Milana Hulíka získané cestováním po jeho milované Francii, a samozřejmě i na jeho úvahy o české justici. – Nacházíme samozřejmě i celý věnec skvostných perel z pera Luďka Frýbor-ta, a nechybějí ani úvahy našich australských dopisovatelů. Jak jen ale zakončit tenhle průlet kdysi eminentním exilovým českým zahraničním časopisem? Zdá se mi, že hodnotným českým zahraničním časopisem nový Polygon sice nadále zůstává, že však někdy ten tam tak živý duch exilu z něho již dokonale vyprchal. Měl konečně proč už vyprchat.

Je tu přede mnou i číslo melbournského **Kvartu** z října/listopadu minulého roku, s úvahou o Českém dědictví na titulní stránce, k oslavě českého národního svátku, a s pozoruhodným citátem slov F. X. Šaldy... Následující a v lednu vyšlý Kvart je v barevném vydání a otiskuje na titulní stránce velice zajímavou stať o spisovateli Bohumilu Hrabalovi. Článek není podepsán, a je tudíž nutno připsat jeho původ na vrub redakce.

Listopadově/prosincové vydání listu **American Sokol** má titulní stránku přímo posetou snímky amerických bratrů a sester oděných do gala, leč nám v Austrálii nic nenapovídajících, ale osvěžme si ta slova objevující se na všech číslech tohoto časopisu: “The mission of American Sokol is to provide fitness and community for individuals and families through physical, educational, cultural and social programs.” Není to originální a nadměru výstižné?

Nikoli zčista jasna, alebrž přispěním přítele Jana Kmenty, emeritního profesora ekonometrie v USA, zatoulal se mi na stůl výtisk časopisu s názvem **American Friends of the Czech Republic**, s pozoruhodným článkem o obnovované budově sokolovny v Texasu zpusťšené ničivým výbuchem v roce 2013. Tento článek je doprovázen i celou stranou barevných snímků pořízených u příležitosti návštěvy ministerského předsedy České republiky v Texasu během obnovovacích prací v roce 2014.

Leží tu přede mnou i dvě čísla západoaustralského **Klokana**. V tom prosincovém vydání se v úvodníku hovoří o průběhu festivalu českého a slovenského filmu v Perthu, a uvnitř listu nacházíme zajímavé povídání o původu pojmenování českých

měst pod titulem „Letem světem o původu názvů českých měst a obcí“ – takže tedy i v Západní Austrálii se obírají letem a světem! Připojeny jsou i dvě stránky pro dětské čtenáře, leč nijak neoznačené jako Klokánek...V lednovém vydání se naopak Klokánek s příslušným pojmenováním opět objevuje, a první dvě stránky tohoto čísla jsou v pestrých barvách!

V mnichovském **zVěstníku** z prosince minulého roku se v úvodníku zabývá starosta tamního Sokola Karel Pokorný problémem dnešních „běženců“, a to opravdu zasvěceně, byť velmi opatrně. Dočítáme se také o stálé výstavě Tyršovy světničky z Oetzu v jeho rodném Děčíně z pera sestry Anny Voslařivé z děčínské jednoty.

Queenslandský Krajanský List s neočíslovanými stránkami, nám opět předkládá jídelníčky s celou řadou vábných dobrot, a právětak dosud stále s neočíslovanými stránkami vydání prosincovo-lednové nám skýtá hned na titulním listu lákavý snímek vánočního cukroví, oříšků a jablek. Zatímco naše sokolovna zela letos o silvestrovském večeru dokonalou prázdnotou, hrál v Brisbane k tanci a poslechu tou dobou všem účastníkům orchestr Chris Cook Band, a k dobré chuti jim sloužila večere této delikátní české sestavy: vepřová pečeně, jemná šunka, kuřecí řízečky, obložená vejce nebo naložený salám na způsob utopenců – a to vše s přílohami bratru za pouhých 40 dolarů. Rád doznávám, že ač jsem dosud nikdy nikde neokusil „naložený salám na způsob utopenců“, byl bych se býval rád té kulinární trachtace zúčastnil. Leč. Ano, leč kde? Adresa není totiž udána. Je jen udáno jisté telefonní číslo. Takže tak a nejinak. Jako návštěvník či návštěvnice z povzdálí Brisbane si tu chuť na českou kuchyni dejte prostě přejít!

Canberská **Beseda** s oslnivým snímkem blíže neoznačené budovy nám všem ji závidějícím obdivovatelům opět připomíná, že je to časopis sponzorovaný českým ministerstvem zahraničí. Čtenáře nemůže nenapadnout, jak asi Beseda nabyla oné cti a zásluhy „být sponzorována“ z tak daleka a vysoka? Že by jen pouhou zeměpisnou blízkostí k budově českého velvyslanectví? Ovšemže i z mých řádků zřejmě číší bledá závist! Ta především. Není to, no řekněte, není to opravdu a věru záviděníhodné vyhrívát se na takovém výsluní štěstěny? ... Tak či onak, toto ledno-březnové vydání se honosí i dvaceti stránkami snímků, informací a článků mnoha druhů. S dětskou přílohou i s křížovkou a „osmismerkou“. Ano, osmismerkou – respektive s dvěma osmismerkami. Najdete i hádanku o vlku, koze a zelí!

Vídeňské Svobodné Listy v jednom svém prosincovém čísle z minulého roku přinášejí na titulní stránce celou řadu snímků Pražských Jezulátek, jak jsou roztroušena po kostelích ve světě, a to vše v barevném provedení. – Jejich lednové vydání se hned na první stránce zabývá sedmistým výročím narozenin krále Karla IV. Uvnitř listu pak nacházíme mnoho snímků z oslav českých vánočních večírků ve Vídni. Na sedmé stránce si Zdeněk Homolka stěžuje ve fejetonu „Pokřivená demokracie“ na neuváženost německé kancléřky Merklové zvát do území států Evropské Unie běžence ze Středního východu bez souhlasu jednotlivých členských států. Není zajisté sám v té samozřejmé stížnosti. – V únorovém čísle se dočítáme, že Vídeňské Svobodné Listy letos oslaví sedmdesáté výročí svého trvání. Uvnitř listu potom nacházíme kopii několika stránek prvního vydání těchto novin z roku 1946 – přesněji z 26. ledna 1946. Hned na první stránce čteme slova „Poselství prof. Zdeňka Nejedlého, ministra školství a národní osvěty“ – ano, zavání to opravdovou starobou! Ale dočteme se v tomto prvním poválečném čísle: „Jak se z příslušných kruhů dovídáme, činí se přípravy k znovuzahájení činnosti bývalé sokolské župy Rakouské. Tento krok vítáme co nejvřeleji a doufáme, že na rozdíl oproti dřívějším poměrům, bude sokolské hnutí sdružovati veškerou mládež menšiny, bez rozdílů politických názorů...“. V Rakousku byl pak Sokol skutečně obnoven, a rozkvetl se do až do dnešní bujaré rozmanitosti, o čemž svědčí i množství oznámení připravovaných sokolských akcí v každém vydání těchto novin. Na té druhé straně, na rubu Evropy – byl Sokol v Československu bolševiky přestrojen na poslušný orgán ovládání mládeže! – Snad by ještě bylo dlužno uvést, že Vídeňské Svobodné Listy dnes pravděpodobně budou v zahraničí nejrozšířenějšími a také nejčtenějšími českými novinami. Vysluhují si tak naši obzvláštní pozornost. Již také i proto, že uveřejňují i slovenské texty. Protože nadchází doba divokých musulmanských nárazů, je třeba si vážit i takovýchto projeví česko-slovenské soudržnosti!

Krajanským tiskem tu i onde opět s radostí procházel *Bořek Šindler*

LIDSKÉ OSUDY (12)

Miroslav Badin

Ano, to bylo moje rozhodnutí, ale zůstat klidně žít může jen člověk nepřekypující energií a neklidnou myslí, která stále chce něco nového vidět a poznávat. Když jsem si řádně odpočinul, odborná práce v pivovaru byla řádně zaběhnuta, v laboratoři byl spolehlivý laborant a v pivovare spolehliví pomocníci, začínal jsem se nudit z nedostatku tvůrčí práce a odstraňování překážek. Už dávno před tím jsem slýchal, že v Teheránu je nějaké duchovní sdružení „Himalájských bratrů“. Bylo mnohými posmíváné, že jsou to blázni. Jednoho dne jsem se rozhodl podívat se, jací že to jsou blázni, co provozují a proč se jim tak říká. Vyhledal jsem je, představil se a byl jsem jimi vlídně přijat. Jejich schůzky bývaly každou sobotu večer. Všichni byli starší, inteligentní lidé. Ukázalo se, že jsou opovrhováni všemi náboženstvími, hlavně křesťanským a muslimským. Měli dost početnou knihovnu, byli podřízeni himalájským Jógům, ti je na dálku řídili přes ústředí ve Staré Delhi. Jejich skromnost a hluboká mysl mě velice zaujala. Stal jsem se jejich členem. Jejich učení bylo: Vše, co můžeme poznat našimi pěti smysly je pomíjející. Trvá jen to duchovní jemné fluidum, které je v nás a nás obklopuje, na které našich pět hrubých smyslů nestačí, na které musí být vyšší duchovní poznání. Při materialistickém založení dnešního člověka, jeho šestý – sedmý smysl nemůže být vyvinut natolik, aby mohl tlumočit našemu rozumu to, co poznává v říši duchovní.

O nesmrtelnosti, o věčnosti duše člověka, která mění těla jako člověk šaty. Duše dobře registruje všechny skutky člověka a tvoří osud jeho příštího těla. V žití člověka a vůbec ve světě nejsou náhody nebo zázraky, všechno má svůj původ a své příčiny. U duší jsou dobře zaregistrované dobré i zlé skutky jeho těla. Za dobré skutky člověk v příštím životě dostane dobrý osud a svoje zlé skutky musí odčinit svým příštím špatným osudem. Velký hříšník, který nemůže v jednom životě odčinit všechny své hříchy, předávájí se jeho hříchy do několika příštích životů (zrození). To je ta příčina, proč na světě vidíme lidi s osudem špatným i nešťastným, ba dokonce mrzáčky. Ráj i peklo jsou zde na zemi. My je prožíváme zde. Také se v tom učení říká, že duše dobrého člověka po smrti odpočívá a nevrací se brzy do nového těla. Zato duše zlého, který ve svém životě činil mnoho špatného druhým lidem, nenacházejí po smrti klid a brzy přichází na svět v novém zrození a přináší dotyčnému těžký osud. Nejčastěji se duše vrací do svého rodu, ale ne vždy. Slýchal jsem pořekadlo: „Nesprávně nabyté, třetího kolena nepřeká.“

Vysvětluji si to tak: Duše člověka, který něco nesprávně nabyl, se vrací ve třetím nebo čtvrtém koleně do potomka svého rodu, aby to nesprávně nabyté pozbyl. Je to vlastně tentýž člověk jen ve druhém těle. Stává se však někdy, že duše dobrého člověka se též brzy vrátí. To se stane tenkrát, když silný charakter za svého života neukončil své dílo nebo matka zanechá své milé a tyto osoby si před smrtí přejí brzy se vrátit – a ony se vrátí. Staly se dokonce případy, že taková novorozená těla si pamatovala něco ze svého minulého života. Svá jména, adresy, původ. Ovšem, těch případů je velmi poskrovnu, ale existují a jsou potvrzeny. Policií, doktory i svědky. Toto učení je nejvíce rozšířeno v Indii a odtud v Anglii. Zajímavý případ se stal v Anglii. Jeden psychiatr léčil své pacienty pomocí silného média tak, že v hlubokém hypnotickém spánku se jeho médium dostávalo do spojení s duší nemocného a ta duše sdělovala o minulém životě proč a z jakých důvodů má nervovou poruchu. Psychiatr svého pacienta úspěšně vyléčil.

Skoro každé dítě si něco pamatuje ze svého minulého života, mnoha dětem to vydrží do 3 - 4 let. Často narozené nemluvně ležíc v kolébce, pro nic za nic sebou trhne a začne hrozně plakat. To byla vzpomínka jeho dušičky na nějakou hroznou příhodu z jeho minulého života. Často vidíme hrající si děti, jak mluví pro nás nějaká nesrozumitelná slova, ale dítě tomu rozumí. To není vždy jen blábolení dítěte. Často to bývá opravdová řeč nějakého nám neznámého a snad už neexistujícího národa. Ano, ve světě nejsou náhody ani zázraky, vše má svůj původ a své příčiny.

Dychtivě jsem pročítal dokumentární zprávy, jež velmi často bývaly ověřené policií a významnými svědky. Byl jsem velice zaujat tím výzkumem, a čím více jsem vnikal do toho učení, čím více jsem poznával sám sebe i své okolí, tím více jsem se měnil v názorech na život. Stával jsem se klidnějším a shovívavějším ke svému okolí a všem světovým dějům. Měl jsem vroucné přání navštívit Jógy vysoko v himalájských

horách, ale po zdravé úvaze jsem musel ode svého přání ustoupit. Měl jsem k tomu několik důvodů. Byl jsem v cizině, měl jsem rodinu, kterou jsem na delší čas nemohl nechat bez ochrany. Přesto, že jsem měl ve Starém Delhi zajištěného průvodce, cesta, vysoko v himalájských horách, byla natolik nebezpečná, že s určitostí jsem s návratem nemohl počítat. Rozumem jsem si musel cestu po Himalájích odříci a spokojit se jen s návštěvou sdružení, posloucháním přednášek a čtením knih.

Přemýšlel jsem, kolik už jsem prošel a prostudoval bratrských organizací v hledání skutečné pravdy, lásky a rovnosti. Byl jsem už katolík, socialista, zednář. Každé učení jsem bral velmi vážně. Skoro všude jsem dosahoval vyšších postavení, všude jsem obětavě pracoval v základní ideologii toho učení. Nakonec jsem byl všude zklamán. Nikde hlásaná idea neodpovídala jednáním a skutkům, zejména u vedoucích osobností. Všude byla vyvolená kasta, která na úkor svých příslušníků si zakládala blahobytný život, nehledě na to, že tím narušovala základní ideologii. Hlásali jedno a prováděli pravý opak, často i s terorem. V některé organizaci více, v druhé méně. Zajímavé je, že všechny ty lásku a bratrství hlásající organizace jsou mezi sebou na smrt nepřátelské. „Kde je pravda a láska?“ Všude jsem byl vždycky zklamán. Nyní jsem viděl v učení Jógů to, po čem jsem toužil a celý život hledal. Bohužel, zde jsem nemohl svůj studijní průzkum dovést do konce. Moc mě to mrzí.

Tou dobou v mém všedním životě nastaly velké změny. Tři pivovary v Iránu se spojily, utvořily kartel, sepsaly se státem smlouvu o paušálním placení nápojové daně na dobu šesti let. Nyní neměli konkurenci, byl zájem o dobré pivo ve všech pivovarech, a také, aby se ho co nejvíce prodalo. V jednom z těch pivovarů bylo pivo velmi nechutné. Pivovar se držel jen prodejem piva za nižší ceny, což teď, při kartelové smlouvě, být nesmělo. Byl jsem požádán, abych si vzal tento pivovar pod dohled a odstranil výrobní nedostatky. Bylo nutné zlepšit kvalitu piva tak, aby mezi pivovary nebyla konkurence v kvalitě ani v ceně. Souhlasil jsem, vzal si na starost tento nesnadný úkol – vedení dvou pivovarů. Znovu jsem se ponořil do svého oboru a většinu času jsem trávil v tomto pivovaru. Musel jsem v něm provést různé rekonstrukce: na mnoha místech produkce změnit způsob výroby tak, abych dosahoval lepšího výrobku. V práci jsem trávil 17 i více hodin denně. Podařilo se mi splnit daný slib. Pivo bylo zase dobré.

Léta ubíhala. Děti byly poslány na studia do Evropy. V této namáhavé práci jsem vydržel deset let, polepšil jsem si finančně, ale můj příliš přetížený organismus začal zlobit. Utrpěly nervy i srdce. Koncem roku 1977 jsem musel zanechat práci a odjet k vážnému léčení do Francie. Léčení trvalo dvě léta, než jsem zase okrál a nabral síly i energii pro další život. Nemínil jsem navždy opustit Irán, chtěl; jsem se tam po vyléčení vrátit. Vždyť jsem tam měl slušný majetek a dobrou penzi, ale osud si se mnou zahrál jinak. Než jsem se uzdravil, začala v Iránu revoluce. Šach musel opustit svoji zem, nastal chaos a nepořádek. Do Iránu jsem se už nevrátil. Shodou politických katastrof jsem už po třetí ztratil v různých zemích těžce nastrádaný majetek. Tentokrát jsem obzvlášť těžce nesl ztrátu. Byl jsem už ve vysokém věku, nemocný. Měl jsem sice nějaké úspory ve Švýcarsku, ale proti ztrátě v Iránu to nic nebylo. Nyní jsem přemýšlel, kde bych mohl skromně a klidně dožít svůj život. Žil jsem život plný vzruchu a neklidu a musím se přiznat, že jsem moc štěstí v životě neměl. Všechno jsem musel vždy pracně a těžce dobývat a pak to těžce dobyté, shodou nepříznivých okolností, tak lehce pozbýt. Ke vši smůle přišla zpráva z Iránu, že když nejsem na stálo v zemi, Revoluční komitét mi zabavuje penzi na válečné účely, válku s Irákem. Byl jsem rozhodnut jet do Iránu a hájit svá práva. Na štěstí mi přišla od přátel zpráva, abych se v žádném případě v Iránu neukazoval. Sídlo masonů bylo obsazeno revoluční policií. Všechny knihy a dokumenty zabaveny a v organizační knize na prvních stranách, hned za šachem a několika vládními činiteli byla též moje fotografie s popisem mé činnosti u masonů. Poněvadž v naší masonské lóži byl i šach, byli všichni masoni prohlášeni za nepřátele režimu, pozavírání a mnozí z nich i popraveni. Musel jsem tu odvážnou cestu pro záchranu své zasloužené penze zrušit a svoji penzi ponechat pro válečné účely přesto, že se to přičilo mému svědomí.

Pravda, uzdravil jsem se, cítil jsem se docela dobře; po nemoci jsem zůstal sláb a na radu lékaře jsem se neměl přemáhat, ale přesto mě energie neopouštěla. Rozhodl

jsem se, že nejdříve projedu celou západní Evropu s nadějí, že snad ve staré Evropě najdu klidné místo. Tak v létě s autem zetě a dcery jsme ve čtyřech projeli celou Francii, Belgie, Švýcarsko, Německo a Československo. Nikde se mi nelíbilo, všude bylo něco, s čím by se můj charakter těžko snášel. Smutný jsem se vrátil zpět do Francie. Přemýšlel jsem dál, chtěl jsem někam dále do neznáma, kde mě nikdo nezná, kde nikoho neznám já. Se všemi příbuznými a přáteli v Československu jsem se rozloučil a pryč, hodně daleko pryč. Rozhodl jsem se, že podniknu cestu na loď a to napříč Atlantikem přes Panamský průplav, napříč Tichým oceánem, Polynésií, na Tahiti, Nový Zéland až do Sydney v Austrálii.

Tak dalekou cestu po moři jsem ještě nikdy nedělal. Toužil jsem po něčem, kde bych mohl vybit svoji energii, vidět a prožít něco nového. Manželka nerada souhlasila s tímto dobrodružným podnikem. Bála se na moře, bála se bouří, vymlouvala se, že už jsme staří, a mnoho jiných důvodů vymýšlela, ale já jsem stál na svém. 11. listopadu 1979 jsme vyrazili autem zetě, s kterým jsme už projeli celou západní Evropu a Československo. Naše loď odjízďela z jižní Anglie, z přístavu Southampton.

Cesta do Austrálie.

V Evropě jsem nenašel příjemný, klidný koutek, kde bych dožil svůj život. Teď, zesláblému po nemoci, se mi zdálo, že už chci jen klid, ale přál jsem si ještě poznat moře v klidu i v bouři, chtěl jsem poznat exotické ostrovy a lidi na nich žijící, jejich kulturu a způsob života.

Tak jsem se konečně rozhodl, že 11. listopadu pojedeme na tu zábavnou a dlouhou cestu. Neotálel jsem, hned jsem začal připravovat plán. Moje dcera Míla nás chtěla doprovodit až k loď v jižní Anglii a po cestě, že nám musí ukázat Londýn a kde kdysi studovala v Cambridge.

Před 11. listopadem byl opravdový dušičkový čas. Pořád přšelo a bývaly husté mlhy. Měl jsem nepříjemný pocit, že nás Milenka musí vést 820 km v takovém špatném a nebezpečném počasí. Vymlouval jsem jí to, ale ona se nedala odradit a určitě nám po cestě chtěla ukázat Londýn. S rozechvěním jsem očekával 11. listopad a vroucně jsem si přál změnu počasí, aby alespoň první úsek cesty k přístavu byl šťastně překonán.

Ráno 11. jsem vstával s neklidem, a jaké bylo moje překvapení? Mlha nebyla, bylo jen chladno, nepršelo, na nebi plula jen potrhaná oblaka. Povídám si v duchu: „Sláva, začíná to slibně.“ Rychle jsem posnídal, aniž bych věděl co a jak chutná, což u mne nebylo zvykem. Všechny jsem pobízel k rychlému tempu, jako bych se bál, že si to někdo rozmyslí a já na vytouženou cestu nepojedu. K deváté hodině jsme vyrazili. Ani jsem nedýchal. Dálnice byla volná. Jeli jsme moc rychle, před jedenáctou jsme už byli v Dunkerque. Do odjezdu parníku přes La Manche zbývalo ještě půldruhé hodiny. Měli jsme dost času prohlédnout si město a též jsme navštívili bojiště Dunkerque, kde v druhé světové válce české a polské legie kryly ústup francouzských a anglických armád a skoro všichni tam padli. Nerad připomínám bojiště a bitvy s jejich smutnou minulostí, ale jsou to dějiny, které musíme znát a poučit se z nich pro svoji vlastní budoucnost.

V určenou hodinu jsme byli s autem na loď. Počasí bylo překrásné, šťastně jsme přepluli kanál bez velkého vlnobití. Říkají, že v kanálu obyčejně vlnobití bývá, ale dnes nám přálo štěstí. I Jarča se uklidnila a řekla, že to není tak strašné, jak si představovala.

K večeru jsme odpočívali v menším londýnském hotelu a nabírali síly k prohlídce města příští den. Ráno jsme brzy vstávali, dobře posnídali, poněvadž jsme nevěděli, kdy a jak budeme obědovat a jestli na oběd budeme mít vůbec čas. Tak to i dopadlo. Na oběd čas nebyl, jen narychlo jsme poobědvali v automatu a teprve večer jsme se dostali úplně vyčerpaní do postele. Prohlídka Londýna na mne moc pěkně zapůsobila. Byl jsem překvapen čistotou a úpravou města, slušným, opravdu gentlemanským chováním Angličanů, jejich zdvořilostí k cizincům, ochotou pomoci jim v jejich obtížích. V Londýně je ještě, chráněn památkovým úřadem, kus zdi, která byla vystavena ještě za římských dob. Na několika místech jsou zbořeniny z druhé světové války, také jsou chráněny památkovým úřadem, aby připomínaly pozdějším genera-

cím ničivost války. Zde dopadly slavné německé rakety V 2. Celé město je opravené, velice čisté s krásnými výstavními budovami, většinou ve viktoriánském stylu. Krásu města podtrhují hojné parky. Překvapil mě anglický demokratický řád a jejich svobody, o kterých se ve Francii jenom mluví. Například v jednom velkém parku je jeho část vydlážděná s tribunou uprostřed. Zde se každou neděli scházejí lidé, a kdo chce, může z tribuny hovořit o čemkoliv. Může kritizovat jednání vlády, senátu, požadovat změny zákonů, může kritizovat i královnu. Vše je beztrestné, nesmí však nikoho urážet a kritika musí být prokazatelně pravdivá. V Londýně je krásné metro, má několik poschodí a mechanické zařízení pro sestup a výstup cestujících. Pravda, není tak dlouhé a praktické jako v Paříži, kde metro úplně nahrazuje elektriku. Má mnohem hustší síť než pražské elektriky a je možné dostat se rychle a levně do každého místa ve městě a to má Londýn i Paříž 11 milionů obyvatel.

Ráno 13. listopadu jsme zase vstávali brzy; chtěli jsme se cestou stavit v menším historickém městě za Londýnem. Stála tam obrovská katedrála, původně z dob římských se středověkou přístavbou. V ní byli korunováni téměř všichni angličtí králové a mnoho králů a noblesy je v ní pochováno. Městečko Windsor, se starými budovami hradu, je přeplněno historickými památkami včetně kulatého kamenného stolu, ještě z dob krále Artura, kolem kterého jednal se svými rytíři.

Samo město Windsor, nehledě na svůj věk, je čisté a tiché. Většinou má velmi staré budovy, dobře udržované. Je vznešené, jako by chtělo upozornit na svoji důležitost pro celou Anglii. K večeru jsme dorazili do přístavu Southampton. Naše loď už kotvila v přístavu. Nedaleko jsme našli menší hotel, ve kterém jsme přenocovali.

Příští ráno v 10 hodin, jsme už byli v přístavní budově. Zde jsme museli prodělat všechny pasové a odbavovací procedury, rozloučit se s Mílou, jejím mužem Alainem, poněvadž do čekárny bez lodního lístku a platného pasu nikoho nepouštěli. Děti odjely, vrátily se domů, do Paříže. Teprve nyní, když jsme osaměli v neznámém prostředí obklopeni 750 cestujícími různých národností, v hluku nesrozumitelných jazyků, pocítili jsme jakýsi neklid. Ten neklid vycházel z Jarči, z její starostlivosti, abychom v nezvyklém, neznámém prostředí neudělali nějaký chybný krok.

Čas čekání plynul velice pomalu. Teprve po 12. hodině začali naložovat. Byli jsme jedni z prvních, co vstupovali na loď. Spěchal jsem, abych už byl na lodi. Loď se jmenovala Taras Ševčenko. Sovětský transportní křižník, pronajatý anglickou cestovní společností. Byl postaven ve východním Německu roku 1966 podle moderních mezinárodních předpisů: byl opravdu luxusní. Byl 176 metrů dlouhý, 26,6 metrů široký, 8 m ponor a 32 m nad vodou. Jeho kapacita byla propočítána pro 19 860 tun a měl místo pro 750 cestujících plus námořníky a obsluhující personál. Jeho diesel motory byly v síle 21 000 kS [Pozn. redakce: koňských sil]. Rychlost 20 mořských uzlů. Projeli jsme z přístavu Southampton do Sydney 23 650 km. Na cestě bylo spotřebováno: 15 tun brambor, 9 tun masa, 3 tuny cukru, 2 100 kg zelí, 2 900 kg cibule, 2 200 kg ryb, 500 l lihovin, 19 000 krabic piva, 1 780 tun gazolinu a nakonec ještě 7 200 tun pitné vody.

Obědvali jsme už na lodi. Byl jsem mile překvapen. Všechnen personál mluvil rusky a to byla moje druhá mateřština. Před cestou jsem se obával, že se anglicky špatně domluví, ale nyní se ukázalo, že mohu dělat anglickému a ruskému personálu tlumočnicka. Kabina, která nám byla přidělena, byla vybavena dvěma lůžky nad sebou, gaučem, stolkem, jednou širokou židlí, umývadlem a skříní. Kromě toho bylo v každé kajutě instalováno rozhlasové a odposlouchávací zařízení. Všechno kromě židle bylo pevně přišroubované k podlaze. Naložování trvalo několik hodin, protože všichni cestující museli být rozmístěni do svých kabin, obeznámeni s řádem, ve které restauraci, jídelně, u kterého stolu má kdo sedět. Na lodi bylo několik jídelen a restaurací. Vše bylo očíslováno a každý měl svoje číslo. Vše bylo dobře organizováno, jen každý cestující se musel s tím pořádkem seznámit. Loď z přístavu vyplula až večer. První dvě noci a dva dny bylo velmi pěkné počasí. Zato následující dny se zvedl vítr. Ten stále sílil. Na moři byla bouře, která trvala dva dny, než se vítr zase pomalu uklidnil. Při bouři vlny dosahovaly desetimetrové výše a mezi nimi byly úplné propasti. S lodí to házelo jako s trískou. Při nárazu vln loď divně vrzala a vydávala zvuky, jako když sténá, že nemůže vydržet nárazy vln. Nikdo nesměl vycházet na

paluby. Všechny dveře byly uzamčené, všem cestujícím se v očích zračil strach. V tom velkém kymáčení lodi si několik cestujících zlomilo ruce a nohy. Jeden člověk měl zlomeniny tak ošklivé, že při první zastávce na Jamajce byl vyloděn a letadlem dopraven zpět do Londýna. Všichni dostali mořskou nemoc; i já jsem jednou zvracel. K obědu se ze 750 cestujících dostavilo jen 50. Ostatní byli připoutáni na lůžko. V jídelně byly stoly orámovány asi 3 cm vysokými rámy, aby talíře a přístroje nelétaly pod stůl a kolem. Nemocní na lůžkách v kajutách měli též nepříjemně zvýšené postranice u postelí, aby při silném kymáčení lodi ve spánku nevypadli. Zpočátku jsem obviňoval konstruktéry, že vymysleli nepohodlné postele, na kterých se nedalo sedět. Teď mi bylo jasné, že to nepohodlí je za bouře velice užitečné a nutné. Lodní lékař velmi často pomocí rozhlasového zařízení dával rady a ponaučení, jak se mají nemocní chovat, aby lépe snášeli mořskou nemoc. Nejlepší je, když nemocný leží. Nemá pít, jíst má pouze suchary a jablka. Jarča dva dny zůstala na lůžku, bylo jí moc špatně, nic nechtěla jíst. Nutil jsem ji, aby snědla suchárek a jablko. Hrozně mi nadávala, že jsem v našich 70 letech vymyslel takovou bláznivou cestu. Byla to pravda, proto jsem mlčel, ale vždyť jsem toužil toto vše poznat. Nakonec mi říkala „Bláznivý dědek“; tak mi říká i teď, když se na mě rozzlobí.

Po dvoudenní bouři konečně vítr utichl a moře se uklidnilo. Dozvěděl jsem se, že nás bouře zahнала do východního cípu Bermudského trojúhelníku. Byl jsem hrozně zvědav, jestli uvidím nějaký zajímavý jev, avšak marně, nic nebylo, jen v noci byly zesílené hlídky na palubách. Cestujícím se neřeklo, že se nalézáme v nebezpečné oblasti. Jak je známo mezi námořníky, je to oblast častých lodních katastrof. Mnoho lodí se zde potopilo a katastrofy nebyly vysvětleny. Také existuje mnoho legend o bájně Atlantidě a o životě zvláštních lidských bytostí, žijících na dně Atlantického oceánu.

Aby se cestující nenudili, každý večer ve dvou sálech hrála muzika k tanci, na lodi bylo kino, odpoledne hráli pro děti, večer pro dospělé. Dva bary byly pro milovníky truňku a karet. Na lodi byly též dva bazény na koupání. Jeden pro děti, druhý pro dospělé. Jenže věčné kymáčení lodi a stále stejný obrázek vlnícího se moře působilo na mnohé depresivně. Proto, když jsme se devátý den přibližovali ke Karibskému moři, byly paluby přeplněné cestujícími. Počasí bylo překrásné. Mnozí cestující měli dalekohledy. Všichni upírali zraky na horizont, kdo první uvidí zem. To bylo radosti a křiku, když se v dáli objevila špice hory. Desátý den jsme přistáli u břehu Jamajky v přístavu Kingston. Na lodi jsme každý den dostávali bulletin, který nám podával zprávy ze světa a novinky z lodi.

Dva dny před přistáním lodi v Kingstonu jsme dostali popis Jamajky, původ obyvatel, přistěhovalců, její kultury a náboženství. Byl jsem překvapen, když při výčtu náboženství jsem se dočetl i o náboženství moravských bratří. Divil jsem se; vždyť jsem Moravan, ale o moravském náboženství nic nevím. Jak to? V lodní knihovně jsem si vypůjčil americký naučný slovník, tam však o moravských bratřích nebyla ani zmínka. V anglickém naučném slovníku jsem se dočetl, že to jsou následníci českého reformátora Jana Husa, kteří se brzy po roce 1621 rozešli po světě. Větší skupina jela do Ameriky, tam založili stát Illinois; menší skupiny se usadily na ostrově Jamajka, v jižní Africe a jinde. Ti, kteří přesně dodržovali ideologický odkaz Husův, zůstali společenství bratrství věrní dodnes. Tam, kde od původní ideologie ustoupili, zanikli. Na Jamajce usazená skupina snad pochází z ivančického kraje. Tam, co byla tištěna Bible kralická. Byl jsem rozehvěn. Vždyť je to můj kraj. Byl jsem hrdý na to, že jsem Moravan a teď moje sebevědomí a hrdost stouply ještě více. Za každou cenu jsem si přál poznat někoho z moravských bratří, navštívit jejich místa. Chtěl jsem obětovat čas i lístek na exkurzi a prohlídku Jamajky. Bohužel, jamajskou řeč jsem neznal. Průvodkyně i šofér byli černoši, mluvili anglicky, ale bližší informace o moravských bratřích mi podat nemohli a loď v přístavu kotvila jen 8 hodin, což byl velmi krátký čas na uskutečnění mého přání. Zůstává mi jen vědomí, že Moraváci jsou opravdu pevní jako skála. (Pokračování)

PERLY A PERLIČKY – sokolské i nesokolské

Miluška Šimková? Kdo by, proboha, neznal Milušku Šimkovou? Česká pěvkyně lahodného hlasu a ztepilé postavy. Neodvažují se prozradit její skutečný věk – v telefonu zněla jako pětatřicátnice v nejlepším rozpoložení svého plodného a oslnivého ducha. Dokonce mi prozradila, že je stále ještě tak pilnou čtenářkou našeho sokolského Věstníku, jakou vždy byla. A její éra v dalekém Broken Hillu? I tam prý stále ještě občas zalétá! Ano, ano – jako by mě byla objala ta zora úsvitorodá růžovoprstá Otmara Vaňorného z jeho proslulého překladu Homérovy Iliady...

Říká se sice „březen – za kamna vlezem“, leč pro nás v Austrálii to zní hluše. Ani za první Československé republiky jsme toho už moc za ta kamna nenalezli. **Sedmý březen byl však dnem uctívání narozenin prezidenta Masaryka**, a jeho narozeniny se uctívaly i ve všech českých školách s upřímnou účastí... V březnu roku 1948 pak skončil jeho žoviální syn Jan – a „Honza“ Masaryk byl věru nejpopulárnějším ministrem zahraničních věcí, kterého naše republika kdy měla. Ať už tehdy šlo o jeho vraždu či sebevraždu, k jeho smrti došlo těsně po bolševickém puči v únoru onoho osudného roku. Čeští bolševici se dodnes snaží zaretušovat tehdejší násilnosti vlády Klementa Gottwalda a řádění akčních výborů a předstírají, jako by bylo tehdy bývalo šlo jen o vyřešení vládní krize, přestože byla tehdy v Československu nastolena skutečná „diktatura proletariátu“ podle všech stalinských preceptů. Smrt Jana Masaryka dodnes zůstává připomínkou násilného nasazení bolševického chomoutu československé společnosti. Ať už tedy Češi v březnu za kamna vlezou nebo nevlezou, je dobře připomenout si jak smrt Jana Masaryka, tak násilné nastolení bolševické diktatury v Československu... Jsou tu však ještě dvě další smutná březnová data. Čtrnáctého března roku 1939 totiž Hitlerův slovenský pohůnek Tiszo zradil se svými Hlinkovými gardami demokratickou československou společnost, a zřídil slovenský vasalský stát pod německou kontrolou. Tato zrádná slovenská rána do zad Čechů bolí dodnes – chválabohu už jen dobolívá. Byla to však rána krutá, bezohledná a zasazená ve chvíli, kdy bylo Čechům nejhůř, kdy klečeli opravdu na kolenu. Tak se luďáci odvděčili Čechům za v roce 1918 poskytnutou záchranu existence Slováků jako národa... A to poslední březnové datum? Patnáctého března roku devětatřicátého se na území Čech a Moravy vrátila německá okupační armáda, a setrvala tam až do samého konce druhé světové války...

Dovolme si tu dnes jistého přepychu, a pokusme se nastavit si ono zpětné zrcátko. Co se dělo u nás doma a **ve světě před sto lety?** Jistěže se toho semílalo dost a dost, ale vsadil bych se, že hlavní pozornost tehdejšího světa byla tehdy upřena na průběh v Evropě řádící světové války. Ta řádila jednak v západní Evropě, a to na bojištích severní Francie, a jednak i v rusko-polském prostoru, ale rovněž i v oblastech tehdejšího tureckého panství. Australské jednotky bojovaly jak s Turky, tak i na bojištích severní Francie – v obou těchto prostorech ještě především jako součást britských vojenských sil. Ani Spojené Státy, ani Japonsko v roce 1916 ještě do oné vleklé války nezasahovaly. Německo, jako již tehdy tradiční agresor, napadlo při tažení proti Francii neutrální Belgii, a britské jednotky včetně svých koloniálních spojenců, pomáhaly Francouzům odrážet německý nápor. Austrálie ani nový Zéland již tehdy britskými koloniemi nebyly, a obě tyto země válčily již tou dobou pod praporem ANZAC, byť pod britským velením. Na východní evropské frontě počínala převládat vojenská moc Německa a Rakousko-Uherska proti pozvolna se již rozkládající ruské carské armádě. Lenin, jako exulant ve švýcarském Curychu, pracoval a studoval v tamějších knihovnách – a ještě nebylo řeči o jeho domluvě s německým velením ohledně jeho dopravy v zaplombovaném železničním vagoně přes Finsko do Petrohradu ku konečnému rozvrácení carského vojska. Českoslovenští legionáři už tehdy bojovali ve Francii, nikoli však v Itálii do války zatím nevstoupivší, a v carském prostředí bylo Čechům a Slovákům v Rusku usedlým jakož i československým zajatcům z rakousko-uherské armády, zatím tou dobou vykonávat jen podružné úkoly v carské armádě, především ve výzvědné službě. Ruské legie Čechoslováků se dočkaly povolení k vlastnímu uspořádání až v údobí vlády Kerenského po odstranění cara v roce 1917... Jistěže se toho tehdy před sto lety dělo po světě mnohem více –

leč bylo namístě zde zdůraznit alespoň ty nejdůležitější body tehdejšího dění v rámci Evropy...

Kdybychom obrátili naše zpětné zrcátko o dalších sto let, zakotvili bychom **v roztančené Vídni, kde se konal ponapoleonský sněm vítězů, tak zvaný Vídeňský kongres**. Ten sice započal již o rok či dva dříve, leč Napoleon po debaklu v Rusku vězněný na středomořském ostrove Elba odtamtud uprchnul, postavil narychlo opět několik pluků, ale byl v bitvě u Waterloo nakonec přece jen doražen Angličany a odvezen na ostrov Sv. Heleny hluboko v Atlantickém oceánu, kde potom i zemřel. Po uprchnutí Napoleona z Elby, a i po jeho labutí písni v bitvě u Waterloo se mohl onen na čas přerušovaný roztančený Vídeňský kongres tudíž znovu roztančit – a roztančil se potom velmi důkladně. Tančil a i jinak na něm působil i ruský car, a setkali se tam státnické špičky evropských zemí. Rakousko bylo tehdy na vrcholu své vojenské a politické slávy. Spojené Státy Americké byly tou dobou ještě v plenkách bez vlivu mezi evropskými mocnostmi. Hlavního slova se ve Vídni ujal rakouský ministr zahraničních věcí – v Německu narozený – hrabě Metternich, a vídeňská ujednání potlačila silnější dozvuky francouzské revoluce na dobrého půl století.

Vraťme se ale ještě alespoň několika větami k těm dřívějším historickým pohledům zpětného zrcátka. **Před třemi sty lety, v roce 1716**, už byla radikální protireformační opatření habsburského panovnického rodu v českých zemích prakticky ukončena a vlna vzpour dokonale potlačena, a vládl v nich pokoj a mír, narozdíl od situace v roce 1616, kdy se teprve schylovalo k politickým bouřím kolem nerozumné volby českého protikrále Habsburků Fridricha ze vzdálené Falce, a jí následující bělohorské tragédie. Nyní snad už ale to zpětné zrcátko od minulosti odkloňme, aby nás nakonec nezavedlo ještě dále do pohnuté doby husitské a jejich pohrom... Jak bude svět vypadat za dalších sto let, to je nám laskavostí osudu dnes milosrdně utajeno.

Uvažme ale – kdo by byl býval za oněch časů poměrné evropské pohody uhádl, že se tam z Asie jednou pohnou **miliony běženců**? Jsou to však skutečně běženci? Protože jsem kdysi k běžencům patřil i já jako mladý uprchlík z Československa, nemohu se nezamyslet nad tou jejich výbavou – mnozí z nich se blýskají ručními telefony, někteří nemají nouzi ani o dolary – jsou to opravdoví uprchlíci/exulanti nebo jen emigranti deroucí se za vylepšením svého postavení? Nedovedu též dobře pochopit, proč je ti Jihoevropané prostě neposadí do vlaků a autobusů, a nepošlou je do hospodářského ráje kancléřky Merkelové, jež se zdá je vítat s otevřenou náručí? Mít vážné obavy z rozklížení Evropy náboženskými fanatiky s vírou dodnes zabeďnou v sedmém století není rasismem – je to pouhopouhá obava z rozbrojů s opravdovými zpátečníky.

Kino Ponrepo letos potkaly už dvě smůly. Během březnového promítání filmu „Císařův pekař a pekařův císař“ se bratru Petru Čermákovi najednou z čistajasna zastavil promítací přístroj – a bylo po představení. Březnové představení filmu „Smrt krásných srnců“ se z technických důvodů vůbec nemohlo konat v obvyklé promítací místnosti, a teprve po jistém tápání a zkoušení se podařilo promítnout film na velké televizní obrazovce v jídelně.

Český tenista **Jiří Veselý** zaznamenal v dubnu během turnaje v Monte Carlu obrovský, ba senační úspěch. Porazil totiž ve třech napínavých setech tenisovou hvězdu první třídy Srba Novaka Džokoviče! Jen tak dál!

Několikamilionová Sydney si takovou velkodušnost může dovolit – totiž uvítat v jedné své části jednoho březnového večera průvod několika tisíců nešťastníků neschopných plodit potomky. Jim rovněž souzeno nestát se – až na menší výjimky – ani matkami ani otci. Večerní **“Gay and Lesbian mardi gras”** průvod několika sydney-skými ulicemi se stal každoročním průvodem jinde po Austrálii nevidaným. Ano,

Sydney to snese; Sydney se tím i vesele baví – letos se dokonce kolem průvodu mihl jak australský ministerský předseda s chotí, tak i jeho labouristický parlamentní oponent... Možná, že bude některé čtenáře i zajímat, že v řadách členů naší župy kdysi působil jeden převeselý člen – choval se vzorně a diskrétně, nacvičoval sletová prostrná a evropských exilových sletů se pilně zúčastňoval. Vědělo se o jeho orientaci a mlčelo se. Mlčel i on. Jeho jméno nebudiž vyjeveno – a pokud je již v Pánu, budiž mu světlá památka...

Lovec perel *Bojar*

NĚKOLIK ČRTŮ Z MLÁDÍ DOMA (14)

Slovensko bez tatranských velikánů

Bořek Šindler

Žádná frišná voda na stanici železnice v Čadce. Žádná cesta kolem mohutného toku Váhu. V dálce na obzoru ani žádný obrys tatranské Kriváně. Vláček se vine kolem vrchů kolem Kremnice v samém srdci zalesněného Slovenska a užuž doráží do Lučenec. Je to Lučenec nebo je to Losonc? Tehdy, v létě roku 1936, to byl spíše ten Losonc, Lošonc. Dnes již spíše Lučenec. Vystoupili jsme na tamním železničním nástupišti a vydali se autem do poněkud vzdálenější vsi Dolná Strehová. Pozor ale, nijak se neusmívejte. Ta Dolná Strehová to není jen tak něco. Je totiž rodištěm velmi uznávaného a váženého maďarského básníka. V devatenáctém století se tam totiž narodil Imre Madach (Madáč) a je tam – asi dodnes – kašiel/zámok i hrob Imre Madáča. Není to tedy jen tak ledajaká vesnička, ta Dolná Strehová. V třicátých letech minulého století byla rozdělena takovým menším potůčkem na dvě nerovné části. V té menší bydlívali vesměs katolíci, a měli tam i svůj katolický kostel. Na té druhé, na té větší straně bylo sídlo „evanjelíků“, luteránů, s evangelickým kostelem. Takových náboženských rozpoložení tou dobou v Čechách nebývalo; tam platilo už po staletí, že když už kostel, tak jen kostel katolický. Dolná Strehová si mohla dovolit přepychu dvou náboženských vyznání vedle sebe pokojně koexistujících, jako ostatně i celé Slovensko. Tam byla už dávno a dávno náboženská svoboda. Tam žádná pravidla míru vestfálského neplatila. Neplatilo tam žádné cuius regio, eius religio. Tam platilo něco jako – luterán, luterán, stejně tě ráda mám. Když o tom dnes přemýšlím, mám dojem, že tu slovensko-uherskou svobodu pevně v té zemi odedávna zakořeněnou si Češi dost dobře neuvědomovali. Neuvědomovali si, že nikdo v uherských zemích Bílou Horu neprohrál, a nebyl tudíž nijak zatížen jejím neblahým dědictvím.

Dolná Strehová sice trčela na samém okraji území maďarsky hovořícím ohraničeným říčkou Ipeľ, leč hostila prakticky jen jednoho Maďara, místního kováře. A rodinu Nagy. Působil tam i obratný řezník a obchodník pan Leischtag vyznání „izraelitského“, a ten se dohovořil v několika jazycích. Dolné Strehové vévodil Zámok s německým správcem, a pan „správca“ obratně lámal s mými rodiči češtinu. Jen na jedné straně Dolnej Strehovej se rozprostíral poměrně hustý a rozlehlý les, po ostatních stranách byla samá pusta. Puszta. Nu a vydat se na dovolenou do Dolnej Strehovej na jihovýchodním Slovensku přemluvil tatínka jeho přítel, kapitán Vojenského Zeměpisného Ústavu v Praze, hned za rohem naší Terronské ulice, který tam vedl vojenskou skupinu geometrů z Prahy k přesnějšímu vymapování slovensko-maďarského pohraničí. Naše rodina tam byla tedy jakoby součástí toho vojenského mapování. Vojáci obývali části zámečku, my jsme se uhostili u slovensko-maďarské rodiny jménem Nagy (Naď), přímo na hranici mezi tou katolickou a evangelickou částí Dolnej Strehovej. Nagyovi si postavili zbrusu nový dům, ten nám na léto pronajali, a sami se uskrovnili na to léto ve starém domku s doškovou střechou. Pan Nagy byl ševcem a pilně obuvničil. Měli dva syny – Tibora, Tibiho, v mém stáří, a Alistera, Aliho, o několik let staršího. Oba hoši mluvili slovensky i maďarsky, právětak i jejich mama. Otec Nagy slovenštinu jenom polamoval, když opravdu musel, a stará mama znala jen tu maďarštinu. Dolná Strehová byla pro mne vesnice zcela nového a dříve nepoznaného rázu.

Hned na druhý den velmi časně poránu mě probudilo podivné vytrubování. Vytruboval kraviar. Jak jsem později zjišťoval, kraviar šel směrem z katolické části vsi přes můstek nad potůčkem do části evangelické a na jeho troubení hospodáři vyháněli z chlévů krávy. Ty potom už se samy zařazovaly do kraviarova průvodu a po dosažení konce vsi na druhé straně evangelické části zavedl kraviar mohutné katolicko-

evangelické stádo svých čtyřnohých svěřenek na přilehlou širokou pastvinu. Jen skončil kraviarův každodenní vytrubovací ranní rituál, ozvalo se trubení kondášovo. Kondáš svolával na denní výběh vepře – leč ne takové české vepříky sotva se pod tíhou sádra pohybující. Kondášovo stádo prasat tvořili bagouni, ochlupacení, potemnělí a pohybliví. Jako poslední procházel dědinou Jano, a ten svolával jen jalovičky. Bylo to naprosto přísné rozlišení a i ta zvířata sama byla jakoby hudebně vzdělaná a reagovala na hlasitý popud vytrubování. Kvečeru pak se stáda pohybovala v opačném směru, a každé hovádko dobře vědělo, do kterého chléva zamířit. Pro mne to byl všechno div divoucí, nic podobného jsem nepoznal ani ve Žloukovicích, ani v Dobřejičích, ani ve Žboníně – v českých vesnicích nebyla společná pastva dobytka, a natož vepřů, zaváděna. To všechno jsem vypožoroval během letního pobytu na Dolné Strehové, byly to pro mne samé novinky, ale nic jsem si z toho tenkrát nedovedl vyvodit, k žádným závěrům jsem nedocházel, a docházet ani nebyl schopen. Slovensko bylo Slovensko, kraviar byl kraviar, kondáš kondášem – ale dodnes mám v uchu ty jimi vytrubované melodie. Nikdy mě tou dobou nenapadlo srovnat úděl dobytka takového žloukovického hospodáře, jakým byl třeba pan Petrbock, jenž sice vyháněl v letních dobách kvečeru krávy ku brodu Berounky, ale jinak je jen držel přivázaný řetězy ku žlabům ve chlévech. Jiná země, jiný mrav, ale ani takovou samozřejmost jsem nezaznamenával. Dolná Strehová, jak řečeno, byla prostě jen Dolná Strehová. Nikdy jsem se ani nesnažil vysondovat, zdali se nachází někde i Strehová Horná. Pozoroval jsem ale, koncem žní, jak maďarští sedláci odvázejí úrodu obilí do Maďarska. Byli totiž poválečným uspořádáním hranice odloučení od svých polností na Slovensku. Mně to ovšem připadalo, jako by byli vykrádali Slovákům fůry obilí. Nic jsem z toho ale nevyvozoval.

Netrvalo dlouho, a našel jsem si na Dolné Strehové dalšího dobrého kamaráda. Byl to Jano. Nepásal na zelené jateli tři voly, pásal jen ty jalovičky, pro voly naprosto nepřitažlivé. S Janem jsem trávil celá dopoledne na okolních pastvinách a pozoroval cvrkot. Jano byl poněkud starší nežli já, a mnoho jsem od něho pochytil. Mimo jiné i slovenštinu, a ve slovenštině jsem se brzy zdokonaloval. V Dolnej Strehovej ale několik Čechů přece jen žilo. Byli to například bezdětní manželé Pickovi, oba Moravané. On byl krejčí, ona švadlena, vlastnili domek a vedlo se jim zřejmě dobře. Na četnické stanici byl velitelem také Moravan, legionář, a měl dceru Vlastu, jediné v těch místech česky hovořící mladé stvoření. Pokukoval jsem po ní, běhávala jen v trenýrkách a tričku, narozdíl od konservativně oděných slovenských dětí; pokukoval jsem, pokukoval, leč předmětem mých tužeb byla Zuzka Pivarčíková. Moc hezká holka, a měla sestru Maru. Občas jsem se Zuzkou prohodil i pár slovíček, zejména při koupání v potoce, na nic víc jsem se nikdy nedopracoval, a nikam dále jsem nedosáhnul. Nevěděl jsem jak a co a k čemu se vlastně dopracovat. Ještě dodnes ale hořce lituju, že jsem jednou – já hlupák – neuposlechl její výzvy: „Borek, choď sem, voľačo ti poviem“. Dodnes se jen dohaduju, co to asi mohlo jen být, čo mi ta Zuzka chtěla povedať, ba snad dokonce i pošeptat. Říká se tomu, jak jsem se později poučil, promarněná příležitost. Člověk holt dovede promarnit kdeco, není-liž pravda? – Leč jistým faktům života jsem se na té Dolné Strehové přece jen přiučil. Jak jsem tak popásával s Janem jalovičky, pozoroval jsem někdy jejich podivné chování, ba i chování některých krav na sousedním pastvišti: jak jedna na druhou skáče. A Jano, že mě tedy v poledne někam zavede. Dovedl mě potom za poledne do místní pastoušky, kam dovedli jednu z těch neklidných kravek, postavili ji mezi takové ochranné zábradlí a vyvedli na řetěze ze stáje býka Imru. Imra, to byla vazba. Jen zavětril láskychtivou dojnici, hned se k ní hnál, leč ouvej! Imremu museli na zadní nohy pomáhat. Pomohli, pomohli, a v cukru letu pak bylo ale po všem. Že jedna a jedna jsou dvě, jsem si ještě dlouho nedomyslel, ale byl to první krůček k rozluštění.

S Janem jsem ale netrval každíčkou volnou minutu. Stal jsem se členem takové pomenší tlupy chlapců a vycházivali jsme do pusty „na jastraby“. Mezi členy patřil Tibi Nagy, a dva bratři Kajánkové z té katolické části Dolnej Strehovej. Upravili jsme si vhodné místo pod jistou strání v pustě jako zbojnické útočiště, a tam jsme hospodařili. Někdy se k nám přidal i cikán Ďusy – a to byl husiar, trochu starší než my. Do školy Ďusy nechodil. Pasení husí mu dovolovalo věnovat se občas i našim zbojnickým rituálům. Mezi těmi bylo naší specialitou vybírat jestřábí hnízda, a donášet jestřábí holátka místnímu panu notárovi. Pán notár, to bylo na Dolnej Strehovej už nějaké zvíře, hned po pánu farárovi. Měl vedle chléva obrovskou jestřábí

voliéru, a na té obrovské kleci jsme my zbojníci mohli oči nechat... Nu, jednou jsem já vymyslel jak oživit náš zbojnický jídelniček. Před můstkem na potoce plavalo vždycky plno kachen. Proč tak některou neupéci na rožni? Navrženo a vykonáno. Hodil jsem mezi kachny pořádný klacek, jednu kachnu to zasáhlo, odvlékli jsme si ji do pusty, vykuchali a upekli. Poloupekli, pojídali jsme ji skoro syrovou a nedobře vykuchanou, brrr. Pak se dostavilo opět to ouvej. Někdo viděl, jak jsem tím klackem tu kachnu skolil, a tatínek tu kachnu zaplatil a mně řádně vyčinil. A bylo po ptákách... Místní rošťák, již starší hoch, nějaký Josef Ďurica, nám začal přezdívat „Jánošíkouch“. Před Ďuricou jsme se potom měli na pozoru. Ďurica byl neřád... Někdy jsme chodili i do věže evangelického kostola vyzvánět. To zvonění jsem miloval. Na provazech jsme se houpávali, a panu kostelníkovi nijak nevadilo, že chlapci Kajánečkouch byli katolíci. Zvonilo se nejhlasitěji a nejdéle, když někde začalo hořet. Jednou začal hořet za vsí stoh slámy – a to bylo nějakého vyzvánění. Byl všeobecný poplach, lidé se sbíhali z práce na polích, dojížděly stříkačky – pro mne to byla podívaná nad podívanou!... Ach, těch strehovských dobrodružství! Kde jen jsou ty časy?

Nijak moc často, ale přece jen občas jsem trávil, dost nerad, nějakou tu chvíli s rodiči. Jednou jsme byli pozváni na večeři na zámok. Pan správca pořádal po honu společnou večeři ulovených diviaků po honu. Seděli jsme kolem obrovského stolu, a příslib knedlíků mně již dlouho před večeří učaroval. Přinesli doprostřed stolu hory masa, divočinu upravenou tím nejrůznějším způsobem, s mísami omáčky a knedlíků. Nandal jsem si talíř až po okraj. Leč zase to ouvej! Ona ta omáčka nebyla takové chuti, na jakou jsem byl zvyklý z domova, a knedlíky byly jen jakési slovenské knědle – a nejedl jsem to a nejedl, já pitomec. Hrála i hudba, bylo slyšet cimbál, ale ani cimbál mě nepozvednul náladu... Ještě před koncem našeho prvního pobytu v Dolnej Strehovej se tam konala velká taneční zábava, a to v její evangelické nadpolovině. Od raného odpoledne se tam už scházela cikánská kapela, okukovali jsme to všechno s Tibim a Kajánečkouch „od podlahy“, kde jsme byli trpění. Nikdy předtím, než jsem se dostal na Strehovou, jsem já cimbál neviděl a neslyšel, a mohl jsem na tom nástroji oči i uši nechat. Nic víc jsem si tenkrát nepřál, nežli abych se mohl večer zúčastnit jako posluchač toho cikánského hudebního umu – ale tatínek byl naprosto neoblomný. Nesměl jsem tam, a konec a dost! Bylo to zklamání... Nu, všeho dočasu, a nadešel den loučení s Dolnou Strehovou. Nicméně, nebyl všech dnů na Slovensku přece jen ještě konec. Do Dolnej Strehovej jsme trávil potom letní prázdniny i příštím rokem. Měl jsem tam už spoustu známostí, a cítil jsem se tam jako doma. Po mnoho a mnoho týdnů jsem opět s tlupou kamarádů probíhal známými místy. To bylo poslední setkání se Slovenskem před válkou. Že tomu tak bylo, to jsme tehdy ještě věru netušili. Trávil jsme na Slovensku šťastné chvíle a loučili se s ním jen tak jakoby napřesrok. Nikdy pak už se Dolná Strehová ale neukázala na našem letním řádu... Koncem srpna roku 1937 jsme se s Dolnou Strehovou loučili jen tak nalehko. To platilo určitě v mém případě. Takže v čas loučení nebylo nářku ani lítosti. Jen několik týdnů předtím jsem pracoval na projektu nasazovat kořata do lesa a připravovat je na život divokých šelem. Z toho ze všeho ovšem sešlo, ale vyškemral jsem na rodičích slib importu jednoho jediného kocourka, kocourka Cikánka, s sebou do Prahy. Dokonce se mi podařilo vyprosit si i import dvou mladých králíků. Vezl jsem si ty tři zajatce v rychlíku do Prahy v jediné bedýnce pod sedadlem, a došlo samozřejmě k nejhoršímu. Spolucestující se podívovali, kde se nabral pramínek tekutiny z podsadadel. V Praze otec resolutně nařídil odstranění králíků z domu do jednoho týdne. Cikánkovi bylo povoleno setrvat – a setrval u nás potom po několik let. Po celou dobu války jsem na svého slovenského kamaráda Tibiho často vzpomínal, leč na setkání nebylo ani pomýšlení. Maďaři také zabrali území až těsně ku hranici Dolnej Strehovej... Hned ale asi dva týdny po skončení války jsem se udatně vydal na cestu za Tibim. Dorazil jsem po několikadenním vláčení jen do Bratislavy, a kapituloval jsem. Na dopisy Tibi potom nikdy neodpověděl... Přesto jsem se pak až po mnoha letech v Austrálii do Dolnej Strehovej dohrabal autem. Dojel jsem na místo někdejšího obydlí rodiny Nagyů. Stály tam dvě ženy a pozorovaly, jak se rozbourává dům. Ten kdysi nový dům, kde jsme bydlívali. Tibi? „To byl můj muž,“ sdělila jedna z těch dvou. „Zemřel před dvěma roky.“ A Ali? „Ali, z toho je dnes v Košiciach veliký súdruh...“ Sic pereat gloria mundi. Tak zachází sláva světa. Plyne z toho poučení? Plyne. Zanechat minulost minulostí. Nijak kór moc do ní nešťourat...

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Bořek Šindler

Každý jazyk bezpochyby chová celou řadu tajů, a naše čeština zajisté nečiní v tomto ohledu nijakou výjimku. Dnes bych se tu rád zmínil o několika dalších zajímavostech, tedy chcete-li, o tajích, a rád bych předeslal a zde opět zdůraznil, že se jimi zabývám bez vědecké filologické průpravy, nejsem školeným filologem. Tudíž čistě po laicku, byť s nekalenou radostí. A posvěťme si tedy zde dnes na užívání některých výrazů trčících jakoby v úplném jazykovém vzduchoprázdnu. Začněme třeba hned tím již dříve zmíněným „dokořán“. Bezesporu je to adverbium, příslovce, ale jakoby to slovo nemělo českého příbuzenstva. Do – ko – rán. Ano, do-ko-rán. Nechat dveře otevřeny dokořán, nebo nechat okno dokořán – však je ten slovní obrat nám všem českým mluvčím předobře známý. Kdo by se nad takovou slovní samozřejmostí měl vůbec pozastavovat? A přece jen to snad bude stát za to. Když se nad tím zamyslíte, ono to „dokořán“ skutečně nemá pražádné příbuzenstvo. Je jakýmsi sirotkem, bez rodičů. Někde jsem si vyhledal, že to slovo kdysi znělo jako „dokořene“ – ale nijak to dokázat nemohu. Tím bych tedy rád začal, tím „dokořánem“.

On ten náš český jazyk má celou řadu vlastností jinými jazyky nesdílených. Jednou z těchto vlastností je schopnost češtiny vytvářet odvozeniny jakoby na běžícím pásu. Však to dobře znáte. Hlas, hlásit, hlasovat, a tak dále. Hlava, hlavoun, podhlavec, hlavatý – a opět ta dlouhatánská řada odvozenin. Je tedy celkem slovo bez příbuzenstva v našem jazyce značnou vzácností. Jsou ta slova jakými sirotky, a beze sporu náleží k tajům češtiny. Slovo „dokořán“ je příslovcem, ty slovní samotáře však lze nalézt i mezi jinými druhy slov. Nevím, zdali existují o nich nějaké přesné statistické údaje... Pokud jde o jazyk anglický, tam je ta nepřibuznost slov úkazem zcela samozřejmým. Jak dobře víme, v angličtině je, tak říkajíc, ve větě každý pes z jiné vesnice, jeden z vesnice latinské, druhý z vesnice řecké, třetí ze španělské; angličtina toho za staletí svého vývoje ponachytala dost a dost, kde se dalo i nedalo. To do jisté míry platí i o řeči francouzské. Zde je tedy řeč opravdu jen o jazyku českém.

Že by takovým osamělcem, takovou ubohoučkou samotinkou bylo i bidlo? Nikoli tedy bydlo s ypsilonem, obydlí – to má jazykového příbuzenstva ažaž. Na mysl mám bidlo s měkkým „i“. Takovým bidlem postrkovali převozníci přes řeku svá plavidla. Bidlem si dovedli posloužit mistrně i voraři. Nedalo mi to a nedalo, a procházel jsem řadou slovníků. Ani byste nevěřili, kam člověka takové hledání může dostrkat. Tak třeba zdobnělina bidla, bidýlko prozradí, že párek zamilovaných může spolu žít „na bidýlku“, bez oddacích formalit. Nad kamny selských světnic bývalo bidlo k sušení vypraných nebo promoklých kusů oděvu. Stát „na bidýlku“ ještě za mého mládí znamenalo stát na druhé galerii Národního divadla v Praze, za pár šupů, poslouchat třeba Trubadúra. Dívka se kdysi mohla zamilovat „do takovýho bidla“ – do vytáhlého čahouna. Bidlo bylo prý, dočítám se, i součástí tkalcovského stavu. Nu, a ten původ toho bidla? Bidlem se prý kdysi i prostě jen bilo, mlátilo – takže je tu přece jen asi ta příbuznost se slovesem „bit“. Snad jste si nahoře povšimli použití výrazu bidlo ve významu „dlouhán“, čahoun. Ale ten čahoun se opravdu zdá být chudičkým a opuštěným sirotečkem, bez rodičů, bez rodiny. Je i takový český popěvek „Vdávalo se motovidlo, bralo sobě dlouhé bidlo...“

Dalším kandidátem na slovní opuštěnctví by mohlo být slovo „duha“ – neboli světlý mnohobarevný oblouk na obloze po dešti. Možná – jen možná – by se to slovo dalo zdobnit na „doužku“ – jiného příbuzenstva se dopátrat nedovedu. Do skupiny samotářů lze zařadit i slovo klec, označující jakousi schránku uzavřenou i nahoře. Jedinou pokrevní příbuznou je zdobnělina klíčka, jinak rajcenkrecht nic a nic. – Než ještě zde položím brko, přece jen několik českých podivuhodností, dost na přeskáčku – a ono i to „napřeskáčku“, dnes již prakticky jedno slovo, je takovou jistou podivuhodností... Zvolání v každém z těchto jednotlivých tvarů bože, božínku, božinečku, božínánku! jsou specificky české rarity. Mezi české zvláštnůstky budou patřit i příslovce nazdarbůh, zbůhdarma a buhvíproč – nejsou to zajímavé slovní sloučeniny? Mezi osamělé harcovníky bez rozvětveného příbuzenstva bych zařadil i výrazy jako hartusit, hatit/zhatit a nehoráznost. Leč nyní brčko věru odkládám, a nashledanou!

Zaplatili jste členské příspěvky nebo předplatné Věstníku \$25?